

სს „ლიბერთი ბანკი“ და შვილობილი კომპანიები

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

*2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება	1
სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება.....	2
საკუთარ კაპიტალში ცვლილების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება	4

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობები	5
2. მომზადების საფუძველი	6
3. საადრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა.....	6
4. მნიშვნელოვანი საადრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	23
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ	26
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	29
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	30
8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	31
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	44
10. ძირითადი საშუალებები	46
11. არამატერიალური აქტივები.....	48
12. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები	48
13. გადასახადები	49
14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები.....	51
15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები	53
16. ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	54
17. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	55
18. სუბორდინირებული ვალი.....	56
19. საკუთარი კაპიტალი	56
20. პირობითი ვალდებულებები	59
21. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან.....	60
22. წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან	61
23. სხვა შემოსავალი.....	61
24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები.....	61
25. რისკის მართვა	62
26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები	84
27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	91
28. კაპიტალის მართვა.....	93

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ლიბერთი ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ლიბერთი ბანკისა“ და მისი შვილობილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგებისგან, და კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ჯგუფის კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის კონსოლიდირებულ ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ჯგუფისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (საერთაშორისო დამოუკიდებლობის სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, ქვემოთ წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.



**Building a better
working world**

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“, აღნიშნული საკითხის ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობების რისკებს, რომლებიც გამოწვეულია თაღლითობით ან შეცდომით. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხის განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	რამდენად ითვალისწინებდა ჩვენი აუდიტი მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი კლიენტებზე გაცემულ სესხებზე	
<p>ჯგუფის ფინანსური პოზიციისთვის მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ფასს (IFRS) 9-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები“) ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებასთან დაკავშირებული კომპლექსურობიდან და მსჯელობებიდან გამომდინარე, ჩვენ ეს სფერო აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ.</p> <p>სასესხო ზარალის გაუფასურება დაანგარიშდება კოლექტიური ანარიცხების მოდელის და ინდივიდუალური სესხის ანარიცხების საფუძვლის კომბინაციის გამოყენებით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზზე და რეგრესიულ დაფუძნებული პროგრესული შეფასებების საფუძველზე.</p> <p>როგორც კოლექტიური, ისე - ინდივიდუალური ანარიცხები დამოკიდებულია რამდენიმე დაშვებაზე და მსჯელობაზე, როგორც არის:</p> <ul style="list-style-type: none"> • მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებელი მოდელის ასაგებად გამოყენებული საადრიცხვო ინტერპრეტაციები და მოდელირებასთან დაკავშირებული დაშვებები; • სესხების პირველი, მეორე და მესამე ეტაპებზე გადანაწილება, ფასს (IFRS) 9-ის შესაბამისად განსაზღვრული კრიტერიუმების გამოყენებით, კოვიდ-19-ის გავლენის გათვალისწინებით; • სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარების, მათ შორის კოვიდ-19-ის გავლენის ქვეშ მყოფი 	<p>ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის პროცესი და ჩვენი შიდა რისკების სპეციალისტების მხარდაჭერით, შევაფასეთ ჯგუფის მიერ შემუშავებული მეთოდოლოგია.</p> <p>აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ საკრედიტო რისკის მოდელის და მნიშვნელოვანი პარამეტრების ინიციალიზაციის შეფასებაში გამოყენებული დაშვებებს შეფასება და განვსაზღვრეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პორტფელის საფუძველზე; ▶ ხელმძღვანელობის მსჯელობის შეფასება საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანად ზრდის იდენტიფიკაციასთან მიმართებაში, თვისებრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმების, ასევე ხელმძღვანელობის მიერ საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობის შეფასების საფუძველზე; სესხების გაუფასურების შესაბამის ეტაპებზე გადანაწილების გამოცდა, ჯგუფის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიაში წინასწარ განსაზღვრული კრიტერიუმების საფუძველზე. ▶ ასევე, ჩვენი შიდა რისკების სპეციალისტების დახმარებით, შევაფასეთ მოდელირების შემდგომი კორექტირებები, რომლებიც განხორციელდა კოვიდ-19-ის შედეგად მოდელის არაეფექტურობაზე და რისკის შემცველ მოვლენაზე რეაგირების სახით, ინდივიდუალური და კოლექტიური შეფასებისთვის. ▶ ინდივიდუალურად შეფასებული სესხების ნიმუშისთვის, ჩვენ შევაფასეთ საფუძველი, რომლითაც განისაზღვრა რეზერვი, ასევე ხელმძღვანელობის ანალიზის მხარდაჭერი



**Building a better
working world**

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	რამდენად ითვალისწინებდა ჩვენი აუდიტი მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს
<p>ეფექტების შესაფასებლად გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები;</p> <ul style="list-style-type: none"> • დეფოლტის ალბათობის (PD) შეფასება, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD) და დაუფარავი დავალიანება დეფოლტის მომენტისთვის (EAD); და • ინდივიდუალურად შეფასებული ანარიცხების შეფასება, მათ შორის მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. <p>რეზერვის დადგენაში გამოყენებული მსჯელობის შედეგად, სხვადასხვა მოდელირების ტექნიკის, დაშვებისა და პროგნოზის გამოყენებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის მნიშვნელოვნად განსხვავებული შეფასებები.</p> <p>კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის დართულ მე-8 შენიშვნაში „მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“ და 25-ე შენიშვნაში „რისკის მართვა“.</p>	<p>მტკიცებულებები, იმის გათვალისწინებით, გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები და შემავალი ინფორმაცია შეესაბამებოდა მსესხებლის ვითარებას თუ არა; ასევე გადავიანგარიშეთ გაუფასურების რეზერვი. გაუფასურებული კორპორატიული კრედიტის ოდენობის ნიმუშისთვის, ჩვენ გავაკეთეთ დაშვებები შეფასებულ მომავალ ფულად ნაკადებზე, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის ღირებულების და მოსალოდნელი შედეგების შესაძლებლობების ჩათვლით.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ კოლექტიურ საფუძველზე დაანგარიშებული რეზერვის შესამოწმებლად, ჩვენი შიდა რისკების სპეციალისტების მხარდაჭერით შევავსეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელი, მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები, ასევე შევავსეთ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში. <p>ჩვენ შევავსეთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული განმარტებითი შენიშვნები, კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურებაზე.</p>

ჩვენი 2020 წლის წლიურ ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია მოიცავს წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიშში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არ გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.



**Building a better
working world**

ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ჯგუფს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ჯგუფის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში). უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით, აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.



**Building a better
working world**

- ▶ შვეიცარული აუდიტის შესაბამის შიდა კონტროლს, რათა დავეგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ჯგუფის შიდა კონტროლის ეფექტურობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნი, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ექვის საფუძველი გახდეს იმასთან მიმართებაში, შეძლებს თუ არა ჯგუფი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ჯგუფის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურას და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო გარიგებებს და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.
- ▶ მოვიპოვებთ საკმარის და შესაფერის აუდიტორულ მტკიცებულებას ჯგუფის ფარგლებში არსებული საწარმოებისა თუ ბიზნეს-ოპერაციების ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით, რათა გამოვთქვათ მოსაზრება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ჩვენ პასუხს ვაგებთ ჯგუფის აუდიტის წარმართვაზე, ზედამხედველობასა და მის შედეგებზე. ჩვენ უშუალოდ ვართ პასუხისმგებელი აუდიტორულ მოსაზრებაზე.

სხვა საკითხებთან ერთად, სამეთვალყურეო საბჭოს ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის აუდიტის პროცესში გამოვლენილ შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს.

ამასთანავე, სამეთვალყურეო საბჭოს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ექვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ გამოყენებულ გარანტიებთან დაკავშირებული საფრთხეების აღმოსაფხვრელად განხორციელებულ ღონისძიებების თაობაზე.



**Building a better
working world**

სამეთვალყურეო საბჭოსთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის გასაჯაროება, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამ გზით გამოწვეული უარყოფითი შედეგები გადაწონის ამგვარი ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელს.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „EY“-ს სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 3 აგვისტო

ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2020	2019
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	632,102	415,766
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	203,155	124,482
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8	1,604,854	1,177,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	271,192	146,506
ძირითადი საშუალებები	10	156,834	154,255
არამატერიალური აქტივები	11	52,338	48,500
აქტივის გამოყენების უფლება	12	34,419	34,217
ავანსები	14	6,680	6,933
მოგების გადავადებული საგადასახადო აქტივები	13	2,271	-
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივი		5,665	6,568
სხვა აქტივები	14	20,301	20,164
სულ აქტივები		2,989,811	2,134,972
ვალდებულებები			
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	16	322,005	97,401
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	17	2,173,356	1,565,088
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	13	-	4,182
საიჯარო ვალდებულებები	12	40,958	37,080
სხვა ვალდებულებები	14	31,654	23,385
სუბორდინირებული ვალი	18	113,572	100,031
სულ ვალდებულებები		2,681,545	1,827,167
კაპიტალი	19		
სააქციო კაპიტალი		54,629	54,629
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		35,558	35,558
გამოსყიდული აქციები		(10,138)	(10,138)
კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები		4,565	4,565
გაუნაწილებელი მოგება		201,050	206,301
სხვა რეზერვები		22,602	16,890
სულ კაპიტალი		308,266	307,805
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		2,989,811	2,134,972

ხელმოწერილი და გამოსაცემად ნებადართულია ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ:

ვასილ ხოდელი

გენერალური დირექტორი

ვახტანგ ბაბუნაშვილი

ფინანსური დირექტორი

3 აგვისტო, 2021 წ.

5-94 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2020	2019
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით			
განგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		265,548	243,178
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		17,359	13,296
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		6,797	13,428
სხვა საპროცენტო შემოსავალი		-	283
		289,704	270,185
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		(118,743)	(96,411)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(5,462)	(673)
სუბორდინირებული ვალი		(9,672)	(7,454)
		(133,877)	(104,538)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		155,827	165,647
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	15	(50,138)	(26,246)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის ხარჯის შემდგომ		105,689	139,401
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	21	19,493	22,200
ფინანსური ინსტრუმენტების აღიარების შეწყვეტიდან წარმოქმნილი წმინდა (ზარალი) სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში	8	(1,079)	-
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:			
- გარიგებებიდან	22	(5,213)	15,178
- საკურსო სხვაობები	22	13,160	(4,957)
სხვა შემოსავალი	23	13,961	12,645
		40,322	45,066
არასაპროცენტო შემოსავალი			
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	24	(78,023)	(71,133)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	24	(28,269)	(29,135)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10, 11	(33,727)	(29,998)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(14,428)	(14,677)
სხვა გაუფასურება და რეზერვები	15	(3,899)	(754)
		(158,346)	(145,697)
არასაპროცენტო ხარჯი			
(ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაზღვევამდე		(12,335)	38,770
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	7,424	(1,857)
		(4,911)	36,913
წლის (ზარალი)/მოგება			
სხვა სრული შემოსავალი			
<i>სხვა სრული შემოსავალი, რომელიც შემდეგ მოგებად ან ზარალად არ რეკლასიფიცირდება</i>			
შენიშვნების გადაფასება		7,176	1,537
გადავადებული საგადასახადო ეფექტი		(971)	(236)
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		6,205	1,301
წლის სრული შემოსავალი		1,294	38,214
შემოსავალი აქციაზე:	19		
- საბაზისო შემოსავალი ერთ აქციაზე (ლ-ში მთლიანი თანხა)		(0.00127)	0.00801
- განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე (ლ-ში მთლიანი თანხა)		(0.00108)	0.00805

5-94 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	ბანკის აქციონერებისთვის მიკუთვნებადი						
	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გამოსყი- დული აქციები	კონვერტი- რებადი პრივილეგირე ბული აქციები	გაუნაწილ- ებელი მოგება	სხვა რეზერვები	სულ
2018 წლის 31 დეკემბერი	54,629	35,558	(10,138)	4,565	169,839	15,913	270,366
წლის სრული შემოსავალი	-	-	-	-	36,913	1,301	38,214
გადაფასების რეზერვის ცვეთა (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	324	(324)	-
კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე გადახდილი დივიდენდები (19 შენიშვნა)	-	-	-	-	(775)	-	(775)
2019 წლის 31 დეკემბერი	54,629	35,558	(10,138)	4,565	206,301	16,890	307,805
წლის სრული შემოსავალი	-	-	-	-	(4,911)	6,205	1,294
გადაფასების რეზერვის ცვეთა (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	436	(436)	-
გაყიდული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი (მე-19 შენიშვნა)	-	-	-	-	-	(57)	(57)
კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე გადახდილი დივიდენდები (19 შენიშვნა)	-	-	-	-	(776)	-	(776)
2020 წლის 31 დეკემბერი	54,629	35,558	(10,138)	4,565	201,050	22,602	308,266

5-94 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების კონსოლიდირებული ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		252,344	204,644
გადახდილი პროცენტი		(159,893)	(143,588)
მიღებული საკომისიო		30,691	32,652
გადახდილი საკომისიო		(11,200)	(10,377)
უცხოურ ვალუტებში განხორციელებული ოპერაციებიდან რეალიზებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა		(3,124)	12,696
სხვა მიღებული შემოსავალი		13,308	11,952
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(82,313)	(76,975)
გადახდილი იჯარის პროცენტი		(2,194)	(2,143)
ზოგადი, ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო დანახარჯები		(32,087)	(34,670)
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		5,532	(5,809)
<i>წმინდა (ზრდა)/კლება საოპერაციო აქტივებში</i>			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(57,495)	(17,813)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(380,750)	(167,253)
ავანსები და სხვა აქტივები		3,622	7,831
<i>წმინდა ზრდა/(კლება) საოპერაციო ვალდებულებებში</i>			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		215,242	88,492
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ		539,617	95,899
სხვა ვალდებულებები		1,875	(9,458)
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		327,643	(8,111)
გადახდილი მოგების გადასახადი		-	(3,765)
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		327,643	(11,876)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(196,947)	(36,211)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		73,062	86,254
არამატერიალური აქტივებისა და ძირითადი საშუალებების შეძენა		(32,991)	(63,196)
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		-	172
შემოსულობა დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან		127	176
წმინდა ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		(156,749)	(12,805)
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(7,757)	(8,368)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხიდან	18	-	121,933
სუბორდინირებული ვალის გამოსყიდვა	18	-	(74,218)
კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციების მფლობელებისთვის გადახდილი დივიდენდები	19	(776)	(775)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული / (ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		(8,533)	38,572
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		53,975	8,976
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(შემცირება)		216,336	22,867
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	6	415,766	392,899
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლოს	6	632,102	415,766

5-94 გვერდებზე დართული შენიშვნები წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობები

სს „ლიბერთი ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) არის საქართველოს კანონმდებლობის საფუძველზე 1993 წელს ჩამოყალიბებული სააქციო საზოგადოება. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში „სებ“) მიერ 1993 წლის 10 თებერვალს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის #3500/10 საფუძველზე.

2017 წლის 13 ოქტომბერს ნიდერლანდების სამეფოს კანონმდებლობის ქვეშ დაფუძნებულმა და ორგანიზებულმა კომპანიამ „Georgian Financial Group B.V.“ (ყოფილი „European Financial Group B.V.“) ჯგუფის კაპიტალში 77,64%-იანი წილი შეიძინა. ბანკის საბოლოო ბენეფიციარული მფლობელები არიან ირაკლი რუხაძე, ბენ მარსონი და იგორ ალექსევი.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის საცალო და კორპორატიულ კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. მისი სათავო ოფისი მდებარეობს საქართველოში, თბილისში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი მოიცავდა 436 ფილიალს, სერვისცენტრს, სადისტრიბუციო ცენტრს და მობილურ საბანკო სერვისცენტრს (2019 წლის 31 დეკემბერს: 426). ბანკის იურიდიული მისამართია საქართველო, 0162 თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი #74, ლიბერთი თაური.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის პირდაპირი აქციონერები იყვნენ:

პარტნიორი	2020		2019	
	წილობრივი მონაწილეობა, %	ხმის უფლება, %	წილობრივი მონაწილეობა, %	ხმის უფლება, %
„Georgian Financial Group“	74.38%	91.18%	74.38%	91.18%
ლიბერთი ბანკი (გამოსყიდული აქციები)	18.43%	–	18.43%	–
სს „Heritage Securities“ (ნომინალური მფლობელი)	1.62%	–	1.62%	–
სხვა აქციონერები (რომელთაგან თითოეული ფლობს აქციათა 5%-ზე ნაკლებს)	5.57%	8.82%	5.57%	8.82%
სულ	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

ბანკი წარმოადგენს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებულ კომპანიას და მისი ჩვეულებრივი აქციები განთავსებულია საქართველოს საფონდო ბირჟაზე. მიმოქცევაში არსებულმა აქციებმა 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 7.9% შეადგინა (2019 წლის 31 დეკემბერი: 7.9%).

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა ბანკის აქციონერების მიერ. პარტნიორებს უფლება აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებები შეიტანონ გამოშვების შემდეგ.

ბანკი წარმოადგენს ჯგუფის (შემდგომში „ჯგუფი“) მშობელ კომპანიას, რომელიც მოიცავს ფინანსურ ანგარიშგებაში კონსოლიდირებულ შემდეგ საწარმოებს:

სახელწოდება	რეგისტრაციის ქვეყანა	ჯგუფის მფლობელობაში არსებული წილი		დაფუძნების თარიღი	საქმიანობა
		2020 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი		
შპს „Bus Stop“	საქართველო	100.00%	100.00%	27 აგვისტო 2009 წ.	გარე რეკლამა
სს „სმარტექსი“*	საქართველო	21.47%	21.47%	5 იანვარი 2009 წ.	ადრეულ ეტაპზე განხორციელებული ინვესტიციები სარისკო კაპიტალში

* ჯგუფის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღრიცხულია წილობრივი მეთოდით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, წარმოებული ინსტრუმენტების საინვესტიციო ქონების და შენობა-ნაგებობების გარდა, ქვემოთ წარმოდგენილი ფინანსური აღრიცხვის პოლიტიკების მიხედვით.

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლ“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

კოვიდ-19-ის პანდემიის ეფექტი

2020 წელს კოვიდ-19-ის პანდემიის სწრაფი გავრცელების გამო, ბევრი ქვეყნის მთავრობამ, მათ შორის საქართველოს მთავრობამაც, პანდემიასთან საბრძოლველად სხვადასხვა ღონისძიება გაატარა. ეს ღონისძიებები მოიცავს მოგზაურობაზე შეზღუდვებს, კარანტინს, ბიზნესების დახურვას და გარკვეული ადგილების მასშტაბურ ჩაკეტვას. ამ ღონისძიებებმა იმოქმედა საერთაშორისო მიწოდების ჯაჭვზე, საქონლის და მომსახურებების მოთხოვნაზე და ბიზნეს-საქმიანობების მასშტაბზე. მოსალოდნელია, რომ პანდემია და მასთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური ღონისძიებები გავლენას მოახდენენ ინდუსტრიების ფართო სპექტრის საწარმოების საქმიანობაზე.

კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული ეკონომიკური კრიზისის გამო, საქართველოს მთავრობამ და საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მოსახლეობის მხარდაჭერის პროგრამა შეიმუშავეს. პროგრამაში შედის ისეთი ღონისძიებები, როგორც არის დაზარალებული დარგებისა და პირების სესხების სუბსიდირება, გადახდების გადავადება და გარკვეული სავალდებულო შეზღუდვების მოხსნა, რათა ფინანსურმა სექტორმა შეინარჩუნოს რესურსების მოწოდების უნარი, ხოლო მომხმარებლებმა თავიდან აიცილონ კოვიდ-19-ის გამო გამკაცრებული ზომების შედეგად ლიკვიდურობის დეფიციტი.

ჯგუფს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მისთვის ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ასახული აქვს მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების შეცვლილი შეფასება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისეულ შეფასებაში (მე-8 შენიშვნა).

ჯგუფი განაგრძობს მის საქმიანობებზე, ფინანსურ მდგომარეობაზე და ფინანსურ შედეგებზე პანდემიის და ეკონომიკური პირობების ცვლილების ეფექტის შეფასებას.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ჯგუფმა მიიღო ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილება: „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“; რომელიც მოიჯარეებს ათავისუფლებს იმის შეფასების ვალდებულებისგან, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა არის თუ არა იჯარის მოდიფიცირება (მე-11 შენიშვნა). ჯგუფს ვადაზე ადრე არ მიუღია სხვა რომელიმე სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

კონსოლიდაციის საფუძველი

შვილობილი კომპანიები, ანუ ჯგუფის მიერ კონტროლირებადი საწარმოები კონსოლიდირებულია. კონტროლი მიიღწევა მაშინ, როდესაც ჯგუფი იღებს, ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება და შეუძლია ამ უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო. კერძოდ, ჯგუფი აკონტროლებს ინვესტიციის ობიექტს მხოლოდ მაშინ, როდესაც:

- ▶ მას აქვს უფლებამოსილება ინვესტიციის ობიექტზე (ანუ უფლებები მას მიმდინარე მომენტში საშუალებას აძლევენ მართოს ინვესტიციის ობიექტის რელევანტური საქმიანობა);
- ▶ ის იღებს ან უფლება აქვს მიიღოს ინვესტიციის ობიექტში თავისი მონაწილეობიდან ცვლადი უკუგება;
- ▶ შეუძლია უკუგებაზე ზემოქმედება ინვესტიციის ობიექტზე თავისი გავლენის გამო.

გაგრძელებული მოსაზრებით, ხმის უფლების მქონე აქციების უმრავლესობა კონტროლის უფლებას იძლევა. ამ მოსაზრების შესაბამისად, თუ ჯგუფი ინვესტიციის ობიექტში არ ფლობს აქციების საკონტროლო პაკეტს ან სხვა მსგავსი უფლებების უმრავლესობას, იმის შეფასებისას, ინვესტიციის ობიექტზე აქვს თუ არა გავლენა, ჯგუფი ყველა აქტუალურ ფაქტს და გარემოებას ითვალისწინებს, მათ შორის:

- ▶ სახელშეკრულებო გარიგება (გარიგებები) ინვესტიციის ობიექტში ხმის უფლების მქონე სხვა პირებთან;
- ▶ სხვა სახელშეკრულებო გარიგებებიდან მიღებული უფლებები;
- ▶ ჯგუფის ხმის უფლებები და პოტენციური ხმის უფლებები.

შვილობილი კომპანიები კონსოლიდირდება ჯგუფის კონტროლის უფლების წარმოშობიდან და მათ აღარ გააჩნიათ აღნიშნული სტატუსი კონტროლის შეწყვეტისას. შიდაჯგუფური გარიგებები, ნაშთები და არარეალიზებული შემოსულობა ამ გარიგებებიდან, ასევე ზარალი ამ გარიგებებიდან, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი ასახავს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას, კონსოლიდირებული ანგარიშგების შედგენის მიზნით სრულად გაქვითულია. საჭიროების შემთხვევაში, შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა შეცვლილია ჯგუფის მიერ მიღებულ პოლიტიკასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

შვილობილი კომპანიის კაპიტალში წილის შეცვლა, კონტროლის შეცვლის გარეშე წილობრივი გარიგების სახით აღირიცხება. ზარალი მიეწერება არასაკონტროლო პაკეტს მაშინაც კი, თუ ეს ბალანსის დეფიციტს იწვევს.

თუ ჯგუფი კარგავს კონტროლს შვილობილ კომპანიაზე, ის ჩამოწერს შვილობილი კომპანიის აქტივებს (გუდვილის ჩათვლით) და ვალდებულებებს, უმცირესობის წილის საბალანსო ღირებულებას, კაპიტალში ასახულ ჯამურ საკურსო სხვაობებს; ასახავს მიღებული ანაზღაურების სამართლიან ღირებულებას, ნებისმიერი ინვესტიციის სამართლიან ღირებულებას და მოგებაში და ზარალში დეფიციტს ან მეტობას, ასევე ახდენს მშობელი კომპანიის კომპონენტების წილის რეკლასიფიკაციას მოგებასა და ზარალზე, რაც უწინ აღიარებული იყო სხვა სრულ შემოსავალში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ჯგუფი ზოგადად ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები დაანგარიშდება კაპიტალ-მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ჯგუფის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ჯგუფის წილი აისახება მოგებაში ან ზარალში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ჯგუფის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ჯგუფი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ჯგუფსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ჯგუფის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანსაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ჯგუფი მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით და სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს და ისეთ არაფინანსურ აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აფასებს, საბალანსო უწყისის შედგენის ყოველ თარიღში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე; ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ჯგუფისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან მისი მიყიდვით ბაზრის სხვა მონაწილისათვის, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ჯგუფი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად – არაემპირიულ მონაცემებს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ან ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ყველა აქტივი და ვალდებულება ნაწილდება ქვემოთ წარმოდგენილი სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით, რაც ეყრდნობა იმ ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალ მონაცემს, რომელიც მნიშვნელოვანია მთლიანად სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ჯგუფი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მდგენელის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ჯგუფმა აქტივის და ვალდებულებების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, გარიგების დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ჯგუფი ახდენს მისი ყველა ფინანსური აქტივის კლასიფიცირებას, აქტივების და აქტივის სახელშეკრულებო ვადების სამართავი ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, რომელიც ფასდება ქვემოთ მოცემულიდან ერთერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)**

ჯგუფი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ჯგუფმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური თავდებობებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ისინი სავაჭროდ არიან ფლობილი, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ჯგუფი მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს მხოლოდ ამორტიზებული ღირებულებით, თუ დაცული იქნება ქვემოთ მოცემული პირობიდან ორივე:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ ინფორმაცია ქვემოთ არის განსაზღვრული.

ბიზნესმოდელის შეფასება

ჯგუფი თავის ბიზნესმოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს, მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ჯგუფის ბიზნესმოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის ფასდება აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ეფუძნება ისეთ ემპირიულ ფაქტორებს, როგორც არის:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნესმოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნესმოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების ანაზღაურება (მაგალითად, თუ ანაზღაურება ეფუძნება მართვის ქვეშე მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ ჯგუფის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტებია ასევე გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ოდენობა და დრო.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)****ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)**

ბიზნესმოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ჯგუფის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ჯგუფი არ ცვლის ამგვარ ბიზნესმოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მე-2 ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ჯგუფი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ჯგუფი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება

ჯგუფი გასცემს ფინანსურ გარანტიებს, აკრედიტივებს და სასესხო ვალდებულებებს.

ფინანსური გარანტიები ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, რაც მიღებულ პრემიას წარმოადგენს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ჯგუფის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების თანხაზე კუმულაციური ამორტიზაციით შემცირებულ ოდენობასა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარჩების თანხას შორის უმაღლესით.

ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება და აკრედიტივები წარმოადგენს ვალდებულებებს, რომლის ფარგლებშიც, ვალდებულების არსებობის პერიოდში, ჯგუფი ვალდებულია კლიენტზე გასცეს სესხი წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებების მსგავსად, ეს ხელშეკრულებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნებში შედის.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ვალდებულებების შესრულების გარანტიები

ვალდებულების შესრულების გარანტიები წარმოადგენს ხელშეკრულებებს, რომლებიც უზრუნველყოფს ანაზღაურების გარანტიას, თუ მეორე მხარე ვერ შეასრულებს მის სახელშეკრულებო ვალდებულებებს. ვალდებულებების შესრულების გარანტიები არ გადასცემს საკრედიტო რისკს. ვალდებულების შესრულების საგარანტიო ხელშეკრულებების საფუძველზე რისკი წარმოადგენს შესაძლებლობას იმისა, რომ ადგილი აქვს მეორე მხარის მიერ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შეუსრულებლობას. შესაბამისად, ვალდებულებების შესრულების გარანტიები არ მიჩნევა ფინანსურ ინსტრუმენტებად და შესაბამისად ისინი არ ხვდებიან ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფული და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომელთაც აქვთ გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან საკონტრაქტო ვალდებულებებისაგან.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

ჩვეულებრივი საქმიანობისას ჯგუფი სხვადასხვა პერიოდის განმავლობაში ინარჩუნებს ავანსებსა თუ დეპოზიტებს სხვა ბანკებში. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ თავდაპირველად აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო შემდგომ ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების თანხა აისახება გაუფასურების რეზერვის გამოკლებით.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი ბიზნესსაქმიანობის ფარგლებში ჯგუფი ახორციელებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით ოპერაციებს, რომლებშიც ძირითადი წილი უკავია სავალუტო ფორვარდებსა და სვოპებს სავალუტო გაცვლით და კაპიტალის ბაზრებზე. ასეთი ფინანსური ინსტრუმენტები ფლობილია სავაჭროდ და აისახება სამართლიანი ღირებულებით. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კოტირებული საბაზრო ფასდადებით ან ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია ამ ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან ან როგორც წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან ინსტრუმენტის ხასიათიდან გამომდინარე.

ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია ხდება ბიზნეს-მოდელის და მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების (SPPI) შეფასების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები

გამომწვეული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ჯგუფს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ეს ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებების და მეანაბრეების წინაშე, გამომწვეულ სასესხო ფასიან ქაღალდებსა და სუბორდინირებულ ვალს. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

თუ ჯგუფი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაიქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და სურვილი, ან აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების ერთდროულად დაფარვის სურვილი. ეს არ ეხება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებს და დაკავშირებული აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში.

რესტრუქტურული სესხები

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ახდენს სესხების რესტრუქტურულ რეალიზაციას ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს უზრუნველყოფის საგანი. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ჯგუფმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის მომხმარებლებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება 1-ლი ეტაპის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა კლიენტზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ჯგუფი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)****რესტრუქტურისებული სესხები (გაგრძელება)**

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ჯგუფი აღრიცხავს შემოსულობა ან ზარალის მოდიფიცირებას, რომლებიც წარმოდგენილია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით დაანგარიშებულ საპროცენტო შემოსავალში იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

ჯგუფის პოლიტიკის თანახმად, რესტრუქტურისაციას ექვემდებარება მხოლოდ შეზღუდული რაოდენობის პროდუქტები. ყველა რესტრუქტურისებული სესხი კლასიფიცირდება მე-2 ეტაპის სესხებად და არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი დეფოლტის განაკვეთები გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშების მიზნით.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა***ფინანსური აქტივები***

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ჯგუფმა დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ჯგუფმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ჯგუფმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ჯგუფის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადმოცემულ აქტივზე ერთგვარი თავდებობის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ჯგუფის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

ჩამოწერები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან – მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ჯგუფი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღიარდება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღიარდება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

იჯარა

i. ჯგუფი, როგორც მოიჯარე

ჯგუფი იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ჯგუფი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახადები და აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას.

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები

ჯგუფი აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს იჯარის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი გადაფასების მიხედვით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადასახდელების თანხას, ნებისმიერი მიღებული საიჯარო ინიციატივების გამოკლებით. სანამ ჯგუფს არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას საიჯარო ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები ამორტიზირდება წრფივი დარიცხვის მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის დაწყების თარიღში, ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებით ფიქსირებულ გადახდებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი საიჯარო შეღავათების დებიტორული დავალიანება, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზეა დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების საფუძველზე. საიჯარო გადასახდელები ასევე მოიცავს შესყიდვის ისეთი უფლებით სარგებლობის ღირებულებას, რომლითაც გონივრულ ფარგლებში ისარგებლებს ჯგუფი და იჯარის შეწყვეტის გამო დარიცხული ჯარიმების გადახდებს, თუ საიჯარო ხელშეკრულების პირობებში გათვალისწინებულია ჯგუფის მიერ ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლება. ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

საიჯარო გადასახდელების მიმდინარე ღირებულების დაანგარიშებისას, ჯგუფი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღში, იმ შემთხვევაში, თუ იჯარაში გათვალისწინებული პროცენტი მარტივად ვერ განისაზღვრება. დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება – განხორციელებული საიჯარო გადასახდელებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გადაითვლება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საბაზისო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი იჯარები

თანხა, რომელიც ჯგუფმა აღიარა მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებით შეადგენს 2,236 ლარს (2019 წ.: 2,895 ლარი (*მე-20 შენიშვნა*)) (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). საიჯარო გადასახდელები მოკლევადიან იჯარებზე აღიარდება ხარჯის სახით საიჯარო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

მნიშვნელოვანი მსჯელობა ხელშეკრულებების საიჯარო ვადის განსაზღვრაში განახლების თვისებით

ჯგუფი განსაზღვრავს საიჯარო ვადას იჯარის შეუქცევადი ვადის სახით, ნებისმიერ სხვა პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის გახანგრძლივების ფუნქცია, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ ამგვარი ფუნქციით ისარგებლებენ, ან ნებისმიერი პერიოდთან ერთად, რომელზეც ვრცელდება იჯარის შეწყვეტის ფუნქცია, თუ მისი გამოყენების გონივრული რწმენა არ არსებობს.

რამდენიმე იჯარის ფარგლებში, ჯგუფს შეუძლია იჯარით აიღოს აქტივები დამატებითი – სამიდან ხუთ წლამდე ვადით. იმის შეფასებაში, არსებობს თუ არა გონივრული რწმენა იმისა, რომ ორგანიზაცია ისარგებლებს იჯარის განახლების შესაძლებლობით, ჯგუფი მსჯელობას ეყრდნობა. ე.ი. იჯარის განახლებისთვის ის განიხილავს ყველა შესაძლებელ ფაქტორს, რომელიც მისთვის ეკონომიკურ სარგებელს წარმოქმნის. ხელშეკრულების დაწყების თარიღის შემდეგ, ჯგუფი განმეორებით აფასებს იჯარის ვადას იმის გადასამოწმებლად, ხომ არ არსებობს მნიშვნელოვანი მოვლენა ან ცვლილება ვითარებებში, რომელიც მისი კონტროლის ფარგლებშია ან მოქმედებს მის მიერ იჯარის განახლების შესაძლებლობით სარგებლობის (ან არ სარგებლობის) უნარზე (მაგ. ბიზნეს სტრატეგიის ცვლილება).

ii. საოპერაციო იჯარა – ჯგუფი, როგორც მემორანდი

იჯარა, რომლის დროსაც ჯგუფი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება დარიცხვის წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება შემოსავლის ნაწილში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება შემოსავლის სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

iii. ფინანსური იჯარა – ჯგუფი, როგორც მთლიანი

ჯგუფი იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის ტოლი ოდენობით. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ის წარმოადგენს მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის ხარჯების ჯამს.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო თანხებს შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღიარდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის აღდგენის დრო და ახლო მომავალში მათი აღდგენა არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს “ჯგუფის” საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, შენობების გამოკლებით, აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო თანხების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო თანხის აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

გადასახადები (გაგრძელება)

თვითღირებულებით პირველადი აღიარების შემდგომ, შენობა-ნაგებობები აისახება გადაფასებული ღირებულებით, რაც წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას გადაფასების თარიღისათვის გამოკლებული შემდგომში დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი. შეფასება ტარდება იმ სიხშირით, რაც საკმარისია იმის უზრუნველსაყოფად, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

გადაფასების დღისთვის დაგროვილი ცვეთა აკლდება აქტივის საბალანსო ღირებულებას და წმინდა თანხა გადაანგარიშდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების ოდენობით. გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავლებში ჩართული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასებისას მისი ოდენობის შემცირების აღდგენა. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, შემდეგი წლიური განაკვეთებით:

მიწა და შენობა-ნაგებობები	2%-5%
ავეჯი და მოწყობილობები	10%-20%
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	15%-25%
სატრანსპორტო საშუალებები	20%-25%
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	10%-25%

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

მიწა სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება. საიჯარო ქონების გაუმჯობესება ამორტიზდება შესაბამისი იჯარით აღებული აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადაზე.

დაუსრულებელი მშენებლობა მოიცავს დანახარჯებს, რომლებიც უშუალოდ უკავშირდება ძირითადი საშუალების მშენებლობას, მათ შორის მშენებლობის დროს გაწეული შესაბამისად განაწილებული პირდაპირი ცვლადი ხარჯები და ფიქსირებული ზედნადები ხარჯები. ასეთი აქტივების ცვეთა, მსგავსი ძირითადი საშუალების ანალოგიურად, იწყება აქტივების ექსპლუატაციაში მიღებიდან.

მესამე მხარეებისგან მიღებული კომპენსაცია ძირითადი საშუალებების იმ ერთეულებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა, დაიკარგა ან გადაცემულ იქნა, შედის სხვა შემოსავალში, როდესაც კომპენსაციის ვალდებულებას მესამე მხარე აღიარებს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება

ჯგუფი გარკვეულ ქონებას ფლობს საინვესტიციო ქონების სახით, საიჯარო შემოსავლის მისაღებად, კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის ან ორივე მიზნით, და მათი გამოყენება ან ფლობა არ ხდება ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში გაყიდვის მიზნით. საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელშეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ჯგუფის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება. გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში არასაბანკო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში და მიეკუთვნება სხვა შემოსავლის ან სხვა საოპერაციო ხარჯების მუხლებს.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების ვადა განსაზღვრული ვადით ფასდება. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური მომსახურების ვადის – 1-10 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ჯგუფს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

საპენსიო და სხვა ვალდებულებები

ჯგუფს არა აქვს ცალკე საპენსიო სქემა საქართველოს სახელმწიფო საპენსიო სისტემის გარდა. ჯგუფს ასევე არა აქვს გათვალისწინებული საპენსიო შეღავათები.

სააქციო კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი და დამატებით შეტანილი კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

სააქციო კაპიტალი (გაგრძელება)

გამოსყიდული აქციები

როდესაც ბანკი შეიძენს ბანკის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები ასახულია საშუალო შეწონილი ღირებულებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

ანგარიშგება სეგმენტების მიხედვით

სეგმენტების მიხედვით ანგარიშგება ეფუძნება შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებს: საცალო საბანკო მომსახურების, კორპორაციული და მცირე და საშუალო საწარმოების მომსახურების, კერძო საბანკო მომსახურების და კორპორაციული ცენტრის ფუნქციები.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაფარვის მიზნით დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

*(ათას ლარში)***3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)****შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება**

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია მისი სანდოდ შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ჯგუფი ანგარიშობს საპროცენტო შემოსავალს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ჯგუფი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ჯგუფი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ჯგუფი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

საპროცენტო შემოსავალი მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხულ ყველა ფინანსურ აქტივებზე აღიარდება სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მუხლში „სხვა საპროცენტო შემოსავალი“.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ჯგუფი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

- ▶ *გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო*

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში, როდესაც ხდება შესაბამისი შესასრულებელი მოვალეობების დაფარვა. მასში საკომისიო შემოსავალიც შედის. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

▶ დროის კონკრეტულ მომენტში გამომუშავებული საკომისიო შემოსავალი

ანგარიშსწორებიდან, ფულადი გზავნილებიდან, კომუნალური გადასახადებიდან და ფულადი ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოები აღიარდება საბაზისო ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია განიხილება ინდივიდუალურ შესასრულებელ მოვალეობად.

▶ საოპერაციო მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

მოლაპარაკებების წარმოებისთვის ან მესამე მხარისთვის ტრანსაქციის თაობაზე მოლაპარაკებებში მონაწილეობისთვის (როდესაც ჯგუფის შესასრულებელი მოვალეობაა აქტივების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის ან ბიზნესების ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებები) მიღებული გასამრჯელო აისახება საბაზისო ოპერაციის დასრულებისთანავე. გასამრჯელო და გასამრჯელოს გარკვეული კომპონენტები, რომლებიც კონკრეტულ შესასრულებელ ვალდებულებებს უკავშირდება, აღიარდება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ. როდესაც ხელშეკრულებაში განსაზღვრულია ცვლადი საზღაური, გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღიარდება მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც იარსებებს მაღალი ალბათობა იმისა, რომ აღიარებული კუმულაციური შემოსავლის თანხის მნიშვნელოვანი შემობრუნება არ მოხდება, სანამ ცვალებად ანაზღაურებასთან დაკავშირებული გაურკვეველობა საბოლოოდ არ მოგვარდება.

შემოსავალი დივიდენდიდან

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ჯგუფს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკისა და მისი შვილობილი კომპანიების სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული გარიგებები თავდაპირველად აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში.

2020 წლის 31 დეკემბრისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ჯგუფმა შემდეგი გაცვლითი კურსი გამოიყენა:

	2020	2019
ლ / 1 აშშ დოლარი	3.2766	2.8677
ლ / 1 ევრო	4.0233	3.2095

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ჯგუფის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისგან მოითხოვს ისეთ შეფასებებსა და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენს საბალანსო ანგარიშგებაში წარმოდგენილი აქტივებისა და ვალდებულებების ოდენობაზე და წლის ბოლოს ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ შემოსავალსა და ხარჯებზე. შეფასებებისა და დაშვებების გადახედვა ხდება უწყვეტად. ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა წარსულ გამოცდილებასა და მრავალ სხვა ფაქტორს, რომლებიც გარემოებათა გათვალისწინებით მიზანშეწონილად მიიჩნევა. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ამგვარი შეფასებებისგან სხვადასხვა დაშვებებისა თუ პირობების მიხედვით. ქვემოთ მოცემულია შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მნიშვნელოვანია ჯგუფის ფინანსური მდგომარეობისთვის.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს (IFRS) 9-ის საფუძველზე, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიასთან მიმართებაში, საჭიროებს მსჯელობას, კერძოდ, მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების თანხის და ვადების შეფასებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრის და საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებისას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ჯგუფი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთ დამოკიდებულებასთან დაკავშირებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ჯგუფის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ჯგუფის კრიტერიუმები იმის შესაფასებლად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით და ხარისხობრივად;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ ასოციაციების განსაზღვრა მაკროეკონომიკურ სცენარებს და ისეთ ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის, როგორც არის უმუშევრობის დონე და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულება, მოსალოდნელი დეფოლტი, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების და დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის გავლენა;
- ▶ მომავალზე ორიენტირებული მაკროეკონომიკური სცენარების და მათი ალბათობის კოეფიციენტის შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

ჯგუფი რეგულარულად ამოწმებს თავის სასესხო პორტფელს, რათა შეაფასოს მსესხებლის გადახდისუნარიანობა, ჩაატაროს გაუფასურების შემოწმება და განსაზღვროს გაუფასურების ზარალის ოდენობა საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და მსგავს მსესხებლებთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. ანალოგიურად, ჯგუფი სამომავლო ფულად ნაკადებში ცვლილებებს იმ მოპოვებად მონაცემებზე დაყრდნობით განსაზღვრავს, რომლებიც მიუთითებენ, რომ მსესხებლების გადახდის სტატუსი გაუარესდა. ხელმძღვანელობა ალბათობებს განსაზღვრავს მსესხებლებთან ურთიერთობის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რა დროსაც ითვალისწინებს დეფოლტის შემთხვევების მსგავსებასა და დეფოლტის შემთხვევაში მიღებულ დანაკარგებს. ჯგუფი თავის გამოცდილებაზე დაყრდნობით აკორექტირებს ერთგვაროვანი სესხების ჯგუფის ემპირიულ მონაცემებს, რათა ასახოს არსებული ვითარება და საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები.

*(ათას ლარში)***4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)****არაფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)**

კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრა ხდება არსებული ეკონომიკური ვითარების საფუძველზე.

2020 წლის 31 დეკემბრისთვის, კოვიდ-19-ის მიმდინარე პანდემიის ფონზე, ჯგუფმა გარკვეული ცვლილებები შეიტანა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში. კერძოდ, მან განიხილა საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის მაჩვენებლები და ავტომატურად არ მიიჩნია, რომ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა საიჯარო მოდიფიცირების შემთხვევაში, სახელმწიფო მხარდაჭერის ღონისძიებების შემადგენელი ნაწილის სახით. ჯგუფმა ასევე განახილა საპროგნოზო ინფორმაცია, სავარაუდო მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების და სცენარებისთვის მინიჭებული წონების ჩათვლით. კოვიდ-19-ის პანდემიის გავრცელებასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის სათანადოდ ასახვის მიზნით, ჯგუფმა გამოიყენა მოდელის შემდგომი კორექტირებები და არსებულ მოდელს დაუმატა დაშვებები ცვლილებებზე სხვადასხვა სექტორში რეიტინგების ცვლილებისა თუ სტრესის ქვეშ მყოფი მაჩვენებლების საფუძველზე.

ბანკმა შეუმუშავა სტრესული ტესტირების მოდელი და განსაზღვრა ძირითადი შემოსული რესურსები კორპორატიული და მცირე და საშუალო საწარმოების სესხებისთვის. სტრესული ტესტირება ჩატარდა იმ მრეწველობებთან დაკავშირებით, რომლებზეც პირდაპირ იმოქმედა კორონა ვირუსით გამოწვეულმა კრიზისმა და რომლისთვისაც თავად მაკროეკონომიკური სცენარები არ იწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. ეს მოიცავს კრედიტის მოსალოდნელ, და ჯერ არ მატერიალიზებულ გაუარესებას, პროციკლურ და სასტუმრო, სარესტორნო და კვების (ე.წ. HoReCa) სექტორებთან მიმართებაში. ყველა შეზღუდული რისკის პოზიცია ჩამოქვეითდა სულ მცირე ერთი ნიშნულით და ამავდროულად გადაკლასიფიცირდა მე-2 ეტაპში. ამასთან, კონკრეტულ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებლების ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს კოვიდ-19-ის მატერიალიზაციის ეფექტებს, ჯგუფმა დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგები დამატებითი 20%-ით განსაზღვრა. სესხის მომსახურების დაფარვის კოეფიციენტი (DSCR) და პროცენტის დაფარვის კოეფიციენტი (ICR) კორპორატიული და მცირე და საშუალო საწარმოების კლიენტთა ეტაპის განმსაზღვრელი მთავარი დრაივერები იყო, პროციკლური და სასტუმრო, სარესტორნო და კვების (ე.წ. HoReCa) სექტორების პორტფელის შეუზღუდავი ნაწილისთვის. ყველა სხვა სექტორის შემთხვევაში, ნებისმიერი შეზღუდული რისკი პოზიცია ინდივიდუალურად შეფასდა, მე-2 ეტაპზე გადავიდა და დარეზერვდა, არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი დეფოლტის განაკვეთის გამოყენებით.

ბანკმა ცალკე შეაფასა საცალო პორტფელი. საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვანი ზრდის ბანკისეული განმარტების თანახმად, ბანკმა განსაზღვრა მსესხებლის იმავე ეტაპზე შენარჩუნების, ან მისი სხვა ეტაპზე გადაყვანის კრიტერიუმები. პორტფელის კონკრეტული ნაწილისთვის, ეტაპის განსაზღვრის მთავარი კრიტერიუმი იყო კოეფიციენტი „გადახდების ფარდობა შემოსავალთან“.

მოდელის შემდგომი კორექტირებები და ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებთან დაკავშირებით

მოდელის შემდგომი კორექტირებები წარმოადგენს ცვლილებებს მონაცემების და მოდელის შეზღუდვებში, რაც გამოწვეულია კოვიდ-19-ის ეკონომიკური კრიზისის შედეგად. კორექტირებები ეფუძნება პორტფელის დონის საკრედიტო რისკის ანალიზს და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაფარვის შეფასებას რისკის დონეზე. ისინი მოიცავს სამთავრობო და სხვა მხარდამჭერი პროგრამების ეფექტს. ცვლილებებთან დაკავშირებით ხელმძღვანელობის დაშვებები მოიცავს კოვიდ-19-ის პანდემიის შედეგად მიღებულ მნიშვნელოვან განუსაზღვრელობას. განხილულ საკითხებს შორის იყო ეკონომიკური კრიზისის პოტენციური სიმწვავე და ხანგრძლივობა და ზემოთ აღწერილი გარკვეული სექტორებისა და სესხების კლასების/სეგმენტების საკრედიტო რისკს.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოდელის შემდგომი კორექტირებები და ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებთან დაკავშირებით, რომლებიც 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ანგარიშგებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას გაკეთდა.

	მოდელირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	მოდელის შემდგომი კორექტირებები და ხელმძღვანელობის დაშვებები ცვლილებებთან დაკავშირებით	სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	კორექტირებები მთლიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის %-ის სახით
საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით	26,905	7,139	34,044	21%
კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	13,260	5,605	18,865	30%
სამომხმარებლო სესხები	46,228	6,222	52,450	12%
მიკროსესხები	17,671	1,494	19,165	8%
სალომბარდო სესხები	173	-	173	0%
იპოთეკური სესხები	855	3,207	4,062	79%
სულ	105,092	23,667	128,759	18%

საინვესტიციო ქონების და შენობების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონება და შენობები სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის ის თანხა, რომლითაც შეფასების დღეს შეიძლება აქტივი გაცივალოს საქმის მცოდნე და გარიგების მსურველ მხარეებს შორის „გაშლილი ხელის მანძილის პრინციპით“ შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის სტანდარტების შესაბამისად.

ჯგუფის შენობები სისტემატურად გადაფასდება. ბოლო გადაფასების თარიღი 2020 წლის 31 დეკემბერი იყო **(მე-10 შენიშვნა)**.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა შემოსავლის მეთოდის გამოყენებით, დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდზე დაყრდნობით. აღნიშნული ითვალისწინებს ნებისმიერი მიმდინარე იჯარის ხელშეკრულების და სხვა ხელშეკრულებების პირობებს და როდესაც ეს ხელმისაწვდომია, ისეთ მტკიცებულებებს, როგორებიც არის ანალოგიური ძირითადი საშუალებების იჯარის მიმდინარე საბაზრო ფასი, შესადარისი ადგილმდებარეობა და პირობები. გამოიყენება დისკონტირების განაკვეთები, რომლებიც ასახავს ფულადი ნაკადების მოცულობისა და პერიოდულობის გაურკვევლობის საბაზრო შეფასებებს. სამომავლო ფულადი ნაკადების დაშვებები მოიცავს მიწის იჯარასთან თუ შესყიდვასთან დაკავშირებით ფულადი სახსრების გადინების პროგნოზს.

ზემოაღნიშნული შეფასებები ექვემდებარება შემდგომ ცვლილებას ახალი გარიგებების შესახებ მიღებული ინფორმაციისა და ახალი საბაზრო მონაცემების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

მართვის მიზნებისათვის ჯგუფი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

საცალო საბანკო მომსახურება	ძირითადად მართავს ფიზიკური პირების დეპოზიტებს, გაცემს სამომხმარებლო სესხებს, ოვერდრაფტებს, საკრედიტო ბარათებს და უზრუნველყოფს ფულადი სახსრების გადარიცხვისა და ელექტრონული ბანკინგის მომსახურებას.
კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების მომსახურება	ძირითადად გაცემს სესხებსა და სხვა საკრედიტო პროდუქტებს კორპორაციულ და ინსტიტუციონალურ მომხმარებლებზე, ასევე მართავს მათ დეპოზიტებსა და მიმდინარე ანგარიშებს.
კერძო საბანკო მომსახურება	ძირითადად ეწევა მაღალშემოსავლიანი ფიზიკური პირების კერძო საბანკო და ქონების მართვის მომსახურებას.
კორპორაციული ცენტრი	ძირითადად ჯგუფის ყველა საოპერაციო სეგმენტს უწევს სახაზინო და ბექ-ოფისის მომსახურებას.
სხვა	სეგმენტები, რომლებიც ზემოთ მოყვანილ კლასიფიკაციაში არ მოხვდა, მოიცავს არასაბანკო ოპერაციებს.

ხელმძღვანელობა აკვირდება ბიზნეს ერთეულების საოპერაციო შედეგებს განცალკევებულად, რათა გადაწყვეტილება მიიღოს სახსრების განაწილებასა და შედეგების შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობის შედეგი, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოგება-ზარალისგან განსხვავებულად ფასდება. მოგების გადასახადის მართვა ხდება ჯგუფურ საფუძველზე და არ ნაწილდება საოპერაციო სეგმენტებზე.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ჯგუფი ოპერირებს გეოგრაფიულ ბაზარზე – საქართველოში. ვინაიდან ჯგუფის აქტივები განთავსებულია ერთ გეოგრაფიულ ერთეულში, ჯგუფის გარე შემოსავალი, მთლიანი აქტივები და კაპიტალის დანახარჯებიც ამავე ერთეულშია განთავსებული. ყველა ხარჯი და შემოსავალი, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება კონკრეტულ სეგმენტებს. ხარჯები და შემოსავალი, რომლებიც პირდაპირ არ არის დაკავშირებული, გადანაწილდება შესაბამისი გადანაწილების საფუძვლის გამოყენებით, როგორც არის სასესხო პორტფელები, სადეპოზიტო პორტფელები, პირდაპირი საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი, ან სხვა შესაბამისი სახარჯო დრავივრები.

2020	კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის			კორპორაციული ცენტრი	შესწორებები და გაქვითვები	სხვა	სულ
	საცალო საბანკო მომსახურება	საწარმოების მომსახურება	კერძო საბანკო მომსახურება				
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	117,108	16,672	3,687	18,356	-	4	155,827
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	16,617	1,344	256	1,276	-	-	19,493
ფინანსური ინსტრუმენტების აღიარების შეწყვეტიდან წარმოქმნილი წმინდა (ზარალი) სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში	(1,079)	-	-	-	-	-	(1,079)
უცხოური ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა	4,207	2,875	811	54	-	-	7,947
სხვა შემოსავალი	12,658	355	78	403	-	467	13,961
	149,511	21,246	4,832	20,089	-	471	196,149
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	(44,440)	(5,654)	(44)	-	-	-	(50,138)
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი ცვეთა და ამორტიზაცია	(58,388)	(8,316)	(1,839)	(9,456)	-	(24)	(78,023)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხების შემობრუნება	(25,251)	(3,595)	(795)	(4,086)	-	-	(33,727)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხების შემობრუნება	(2,918)	(416)	(92)	(473)	-	-	(3,899)
ზოგადი, ადმინისტრაციული და სხვა საოპერაციო ხარჯები	(31,944)	(4,551)	(1,006)	(5,174)	-	(22)	(42,697)
შედეგები სეგმენტების მიხედვით	(13,430)	(1,286)	1,056	900	-	425	(12,335)
მოგების გადასახადის ხარჯი	-	-	-	-	-	-	7,424
წლის მოგება	-	-	-	-	-	-	(4,911)
შენიშვნების გადაფასება	4,742	673	153	637	-	-	6,205
წლის სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-	-	1,294
სეგმენტის აქტივები	1,747,280	815,901	17,776	408,854	-	-	2,989,811
ვალდებულებები სეგმენტების მიხედვით	1,297,595	1,094,634	269,430	19,886	-	-	2,681,545
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ							
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	-	-	-	1,257	-	-	1,257
მეკავშირე საწარმოების მოგების წილი	-	-	-	452	-	-	452

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

2019	სავალო	კორპორაციული და მცირე	კერძო	კორპორა-	შესწორებები	სხვა	სულ
	საბანკო	ზომის	საბანკო	ციული	და გაქვითვები		
	მომსახურება	საწარმოების	მომსახურება	ცენტრი			
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	124,509	12,510	2,812	25,809	5	2	165,647
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	18,756	1,204	219	2,021	-	-	22,200
უცხოური ვალუტებიდან მიღებული							
წმინდა შემოსულობა	6,010	2,943	1,158	110	-	-	10,221
სხვა შემოსავალი	11,263	237	53	438	654	-	12,645
	160,538	16,894	4,242	28,378	659	2	210,713
საკრედიტო ზარალის ხარჯი	(24,877)	(1,331)	(38)	-	-	-	(26,246)
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	(55,522)	(5,082)	(1,143)	(9,357)	(30)	1	(71,133)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(22,935)	(2,304)	(518)	(4,241)	-	-	(29,998)
სხვა გაუფასურება და ანარიცხების							
შემობრუნება	(576)	(58)	(13)	(107)	-	-	(754)
ზოგადი, ადმინისტრაციული და სხვა							
საოპერაციო ხარჯები	(33,482)	(3,365)	(757)	(6,194)	(14)	-	(43,812)
შედეგები სეგმენტების მიხედვით	23,146	4,754	1,773	8,479	615	3	38,770
მოგების გადასახადის ხარჯი	-	-	-	-	-	-	(1,857)
წლის მოგება	-	-	-	-	-	-	36,913
შენიშვნების გადაფასება	816	345	6	134	-	-	1,301
წლის სრული შემოსავალი	-	-	-	-	-	-	38,214
სეგმენტის აქტივები	1,338,353	567,159	9,555	219,905	-	-	2,134,972
ვალდებულებები სეგმენტების							
მიხედვით	1,071,788	507,639	208,844	38,896	-	-	1,827,167
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ							
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	-	-	-	804	-	-	804
მეკავშირე საწარმოების მოგების წილი	-	-	-	35	-	-	35

ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს (IFRS) 15-ის მოქმედების არეალში მოქცეული შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან სეგმენტების მიხედვით 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის ასეთია:

2020	სავალო	კორპორაციული და მცირე	კერძო	კორპორა-	სულ
	საბანკო	ზომის	საბანკო	ციული	
	საქმიანობა	საწარმოების	მომსახურება	ცენტრი	
საკომისიო შემოსავალი					
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	15,456	-	-	-	15,456
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	6,753	961	213	1,057	8,984
ფულადი გადარიცხვები	2,750	-	-	-	2,750
კომუნალური გადახდებიდან მიღებული					
საკომისიო შემოსავალი	1,002	143	32	157	1,334
საკასო ოპერაციები	1,479	211	47	232	1,969
გარანტიები და აკრედიტივები	-	187	-	-	187
სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან					
გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	10	1	-	2	13
სულ ამონაგები მომხმარებლებთან	27,450	1,503	292	1,448	30,693
გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან					

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ამონაგები კლიენტებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან (გაგრძელება)

2019	საცალო საბანკო საქმიანობა	კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების მომსახურება	კერძო საბანკო მომსახურება	კორპორაციული ცენტრი	სულ
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	13,001	-	-	-	13,001
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	9,292	776	174	1,602	11,844
ფულადი გადარიცხვები	3,070	-	-	-	3,070
კომუნალური გადახდებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი	1,137	114	26	235	1,512
საკასო ოპერაციები	2,015	202	46	418	2,681
გარანტიები და აკრედიტივები	-	225	-	-	225
სხვა შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	183	18	4	39	244
სულ ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	28,698	1,335	250	2,294	32,577

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2020	2019
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	241,750	208,693
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	14,585	27,909
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	32,774	20,333
90 დღემდე ვადიანი ანაბრები საკრედიტო დაწესებულებებში	343,011	158,833
	632,120	415,768
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(18)	(2)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	632,102	415,766

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ლ 26,620 (2019 წლის 31 დეკემბერი: ლ 12,455) იყო განთავსებული მიმდინარე ანგარიშებზე ეგთო-ს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ ბანკებში, რომლებიც კონტრაპენტებად გამოდიან ჯგუფის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში.

სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	2020	2019
A-	1	1
BBB+	-	7
BBB	27,918	16,181
BBB-	-	-
BB-	1,969	3,892
B+	11	12
შეფასების გარეშე	2,875	240
სულ	32,774	20,333

(ათას ლარში)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (გაგრძელება)

საკრედიტო დაწესებულებებში ვადიანი ანაზრების საკრედიტო რეიტინგი 90 დღემდე ვადით არის შემდეგი:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
BB-	343,011	158,833
სულ	343,011	158,833

ცხრილებში მოცემულია საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტოს „Fitch Ratings“ მიერ მინიჭებული რეიტინგები. ფულადი სახსრების ეკვივალენტების ყველა ნაშთი 1-ელ ეტაპს განეკუთვნება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
სავალდებულო რეზერვი სებ-ში	193,455	113,880
განთავსებული საგარანტიო დეპოზიტები	9,404	10,131
90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ანაზარი	930	901
	203,789	124,912
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(634)	(430)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	203,155	124,482

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო სარგებლის მქონე დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. სებ-ის ნორმატიული აქტების შესაბამისად, ჯგუფს შეზღუდული აქვს ანაზარზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება.

2020 წლის 31 დეკემბრისთვის ლ 9,404 (2019 წლის 31 დეკემბერი: ლ 10,131) წარმოადგენდა საგარანტიო ანაზარს, რომელიც განთავსებული იყო სვოპ-გარიგებების დასაფინანსებლად გაფორმებული სვოპ-დილერთა საერთაშორისო ასოციაციის (ISDA) ჩარჩო ხელშეკრულების „კრედიტის უზრუნველყოფის შესახებ დანართით“ განსაზღვრული ვარიაციული და საიმედოობის მარჟებისთვის. ვარიაციული მარჟა დროდადრო იცვლება ფორვარდულ ხელშეკრულებებში საბაზრო კოტირებების მიხედვით გადაფასებისას. დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-14 შენიშვნაში. ჯგუფის სვოპ-შეთანხმებებით გათვალისწინებული აქტივები და ვალდებულებები შეიძლება უზრუნველყოფის საგანთან გაიქვითოს გარკვეულ გარემოებებში, შესაბამისი ჩარჩო ხელშეკრულების ურთიერთგადაფარვის პირობების თანახმად. 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წარმოებული აქტივები და შესაბამისი გადახდილი უზრუნველყოფა არ აკმაყოფილებდა გაქვითვის კრიტერიუმებს ბასს (IAS) 32-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“) მიხედვით.

(ათას ლარში)

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ (გაგრძელება)

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში 90 დღეზე მეტი ვადის მქონე ვადიანი ანაზრების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	124,912	(430)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	82,681	(274)
დაფარული აქტივები	(26,810)	131
უცხოური ვალუტა და სხვა მოძრაობები	23,006	(61)
2020 წლის 31 დეკემბერს	203,789	(634)

	<i>საერთო საბალანსო ღირებულება</i>	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	99,922	(191)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	74,698	(15)
დაფარული აქტივები	(58,813)	30
უცხოური ვალუტა და სხვა მოძრაობები	9,105	(254)
2019 წლის 31 დეკემბერს	124,912	(430)

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ყველა ნაშთი პირველ ეტაპს განეკუთვნება.

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით	470,472	418,136
კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	501,621	335,690
სამომხმარებლო სესხები	319,558	202,205
მიკროსესხები	166,308	103,231
სალომბარდო სესხები	122,215	121,702
იპოთეკური სესხები	153,439	87,172
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	1,733,613	1,268,136
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(128,759)	(91,634)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	1,604,854	1,176,502
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	1,079
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,604,854	1,177,581

2020 წელს ჯგუფმა ჩამოწერა მომხმარებლებზე გაცემული სესხები სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით 1,079 ლარის ოდენობით, რომელიც ადრე მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისგან შეიძინა.

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხების (საიდანაც რეგულარული ფულადი ნაკადები მიიღება) საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი:

*საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები,
რეგულარული შენატანებით*

	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	389,272	5,061	23,803	418,136
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,346,993	-	-	1,346,993
დაფარული აქტივები	(1,350,323)	(8,072)	(16,241)	(1,374,636)
გადატანები პირველ ეტაპზე	13,542	(6,434)	(7,108)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(16,284)	16,384	(100)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(26,300)	(5,074)	31,374	-
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(16,223)	(9)	(174)	(16,406)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,724	4,724
აღდგენები	-	-	1,170	1,170
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(12,539)	(12,539)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	104,136	564	(1,670)	103,030
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	444,813	2,420	23,239	470,472

*საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები,
რეგულარული შენატანებით*

	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	402,711	5,520	42,151	450,382
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,507,099	-	-	1,507,099
დაფარული აქტივები	(1,501,978)	(21,792)	(79,386)	(1,603,156)
გადატანები პირველ ეტაპზე	9,566	(6,928)	(2,638)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(30,569)	30,735	(166)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(28,032)	(9,051)	37,083	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,974	1,974
აღდგენები	-	-	780	780
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(36,382)	(36,382)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	30,475	6,577	60,387	97,439
2019 წლის 31 დეკემბერს	389,272	5,061	23,803	418,136

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

*საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები,
რეგულარული შენატანებით*

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	5,057	2,932	19,905	27,894
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	37,763	-	-	37,763
დაფარული აქტივები	(37,436)	(3,184)	(5,111)	(45,731)
გადატანები პირველ ეტაპზე	10,109	(3,512)	(6,597)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(307)	383	(76)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(595)	(1,883)	2,478	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(4,571)	6,045	18,609	20,083
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	4,724	4,724
აღდგენები	-	-	1,171	1,171
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(12,539)	(12,539)
უცხოური ვალუტა და სხვა მოძრაობები	3,579	176	(3,076)	679
2020 წლის 31 დეკემბერს	13,599	957	19,488	34,044

*საცალო კლიენტებზე გაცემული სესხები,
რეგულარული შენატანებით*

	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	9,481	1,982	38,545	50,008
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	25,068	-	-	25,068
დაფარული აქტივები	(28,910)	(5,981)	(60,044)	(94,935)
გადატანები პირველ ეტაპზე	2,716	(1,355)	(1,361)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(326)	424	(98)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,086)	(4,478)	5,564	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(2,576)	9,635	18,263	25,322
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული)	-	-	1,974	1,974
აღდგენები	-	-	780	780
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(36,382)	(36,382)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	690	2,705	52,664	56,059
2019 წლის 31 დეკემბერს	5,057	2,932	19,905	27,894

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში კორპორატიული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

<i>კორპორატიული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	314,539	20,691	460	335,690
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	373,972	-	-	373,972
დაფარული აქტივები	(199,892)	(37,030)	(2,812)	(239,734)
გადატანები პირველ ეტაპზე	17,993	(17,574)	(419)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(154,588)	155,513	(925)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(2,219)	(4,746)	6,965	-
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(1,186)	(907)	-	(2,093)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	37	37
აღდგენები	-	-	-	-
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(16)	(16)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	28,836	4,061	868	33,765
2020 წლის 31 დეკემბერს	377,455	120,008	4,158	501,621

<i>კორპორატიული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	189,502	52	985	190,539
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	356,032	-	-	356,032
დაფარული აქტივები	(199,609)	(31,820)	(380)	(231,809)
გადატანები პირველ ეტაპზე	729	(676)	(53)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(51,446)	51,798	(352)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	-	(741)	741	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	1,583	1,583
აღდგენები	-	-	16	16
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(947)	(947)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	19,331	2,078	(1,133)	20,276
2019 წლის 31 დეკემბერს	314,539	20,691	460	335,690

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	2,828	1,096	191	4,115
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	9,241	–	–	9,241
დაფარული აქტივები	(3,819)	(3,758)	(1,253)	(8,830)
გადატანები პირველ ეტაპზე	687	(669)	(18)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(6,500)	7,076	(576)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(824)	(1,074)	1,898	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(205)	5,360	585	5,740
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	37	37
აღდგენები	–	–	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(16)	(16)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	6,571	1,337	670	8,578
2020 წლის 31 დეკემბერს	7,979	9,368	1,518	18,865

<i>კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	2,256	22	774	3,052
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	4,255	–	–	4,255
დაფარული აქტივები	(2,790)	(3,865)	(338)	(6,993)
გადატანები პირველ ეტაპზე	140	(107)	(33)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,031)	1,276	(245)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	–	(148)	148	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(231)	3,447	301	3,517
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული)	–	–	1,583	1,583
აღდგენები	–	–	16	16
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(947)	(947)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	229	471	(1,068)	(368)
2019 წლის 31 დეკემბერს	2,828	1,096	191	4,115

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	151,201	6,950	44,054	202,205
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	310,841	-	-	310,841
დაფარული აქტივები	(229,501)	(11,500)	(5,688)	(246,689)
გადატანები პირველ ეტაპზე	4,521	(4,139)	(382)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(26,264)	26,693	(429)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(921)	(7,385)	8,306	-
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(758)	(33)	-	(791)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	299	299
აღდგენები	-	-	560	560
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(2,931)	(2,931)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	47,559	2,932	5,573	56,064
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	256,678	13,518	49,362	319,558

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	112,937	11,861	37,974	162,772
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	229,945	-	-	229,945
დაფარული აქტივები	(205,243)	(15,603)	(10,451)	(231,297)
გადატანები პირველ ეტაპზე	2,996	(2,996)	-	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(22,443)	24,325	(1,882)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(2,202)	(13,231)	15,433	-
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	948	948
აღდგენები	-	-	524	524
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(8,406)	(8,406)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	35,211	2,594	9,914	47,719
2019 წლის 31 დეკემბრის	151,201	6,950	44,054	202,205

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	1,282	1,363	40,065	42,710
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	4,408	-	-	4,408
დაფარული აქტივები	(3,925)	(2,288)	(5,349)	(11,562)
გადატანები პირველ ეტაპზე	2,991	(1,250)	(1,741)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(616)	1,902	(1,286)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	(6)	(2,378)	2,384	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,645)	6,102	8,503	12,960
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	299	299
აღდგენები	-	-	560	560
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(2,931)	(2,931)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2,359	692	2,955	6,006
2020 წლის 31 დეკემბრის	4,848	4,143	43,459	52,450

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	5,204	4,482	31,458	41,144
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	2,673	–	–	2,673
დაფარული აქტივები	(6,297)	(5,409)	(4,208)	(15,914)
გადატანები პირველ ეტაპზე	726	(726)	–	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,309)	2,301	(992)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(228)	(5,812)	6,040	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(523)	5,911	6,150	11,538
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული)	–	–	948	948
აღდგენები	–	–	524	524
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(8,406)	(8,406)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	1,036	616	8,551	10,203
2019 წლის 31 დეკემბერს	1,282	1,363	40,065	42,710

2020 წლის 31 დეკემბრითა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მიკროსესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხმარებელი ცვლილებების ანალიზი:

<i>მიკროსესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	86,475	4,282	12,474	103,231
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	130,209	–	–	130,209
დაფარული აქტივები	(77,694)	(4,057)	(4,153)	(85,904)
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,614	(1,408)	(206)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(30,169)	30,417	(248)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,501)	(6,580)	8,081	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(218)	(12)	–	(230)
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	405	405
აღდგენები	–	–	213	213
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,172)	(2,172)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	19,057	1,316	183	20,556
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	127,773	23,958	14,577	166,308

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>მიკროსესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	93,298	3,746	11,810	108,854
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	67,466	–	–	67,466
დაფარული აქტივები	(101,395)	(3,194)	(3,794)	(108,383)
გადატანები პირველ ეტაპზე	2,898	(2,622)	(276)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(10,937)	11,117	(180)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,052)	(5,756)	6,808	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	488	488
აღდგენები	–	–	161	161
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,281)	(3,281)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	36,197	991	738	37,926
2019 წლის 31 დეკემბერს	86,475	4,282	12,474	103,231

<i>მიკროსესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	2,401	1,725	8,992	13,118
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	3,590	–	–	3,590
დაფარული აქტივები	(1,587)	(1,348)	(3,059)	(5,994)
გადატანები პირველ ეტაპზე	667	(548)	(119)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(1,946)	2,090	(144)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(5)	(3,311)	3,316	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(624)	6,562	2,323	8,261
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	405	405
აღდგენები	–	–	213	213
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,172)	(2,172)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	900	544	300	1,744
2020 წლის 31 დეკემბერს	3,396	5,714	10,055	19,165

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>მიკროსესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	1,185	1,598	8,794	11,577
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	633	–	–	633
დაფარული აქტივები	(1,033)	(1,051)	(1,972)	(4,056)
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,453	(1,293)	(160)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(224)	334	(110)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(93)	(2,543)	2,636	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,249)	4,272	1,919	4,942
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული)	–	–	488	488
აღდგენები	–	–	161	161
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,281)	(3,281)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	1,729	408	517	2,654
2019 წლის 31 დეკემბერს	2,401	1,725	8,992	13,118

2020 წლის 31 დეკემბრითა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სალომბარდო სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხმარებელი ცვლილებების ანალიზი:

<i>სალომბარდო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	119,529	277	1,896	121,702
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	253,530	–	–	253,530
დაფარული აქტივები	(269,162)	(688)	(4,632)	(274,482)
გადატანები პირველ ეტაპზე	2,776	(863)	(1,913)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(7,275)	7,275	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	–	(5,804)	5,804	–
პროცენტის კაპიტალიზაცია	–	–	–	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	32	32
აღდგენები	–	–	1,678	1,678
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,283)	(4,283)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	21,849	255	1,934	24,038
2020 წლის 31 დეკემბერს	121,247	452	516	122,215

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სალომზარდო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	84,348	701	1,390	86,439
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	216,571	–	–	216,571
დაფარული აქტივები	(196,711)	(1,118)	(1,544)	(199,373)
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,891	(1,296)	(595)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(3,097)	3,097	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(1,787)	(1,201)	2,988	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	573	573
აღდგენები	–	–	1	1
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,040)	(1,040)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	18,314	94	123	18,531
2019 წლის 31 დეკემბერს	119,529	277	1,896	121,702

<i>სალომზარდო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	39	–	1,809	1,848
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	23	–	–	23
დაფარული აქტივები	(38)	–	(1,634)	(1,672)
გადატანები პირველ ეტაპზე	–	–	–	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	–	–	–	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	–	–	–	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	3	–	2,259	2,262
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	32	32
აღდგენები	–	–	1,678	1,678
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,283)	(4,283)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	123	–	162	285
2020 წლის 31 დეკემბერს	150	–	23	173

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სალომბარდო სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	91	2	1,004	1,097
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	26	-	-	26
დაფარული აქტივები	(159)	(12)	(738)	(909)
გადატანები პირველ ეტაპზე	384	-	(384)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	-	-	-	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	-	(1)	1	-
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(384)	11	2,344	1,971
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული)	-	-	573	573
აღდგენები	-	-	1	1
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(1,040)	(1,040)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	80	-	48	128
2019 წლის 31 დეკემბერს	38	-	1,809	1,847

2020 წლის 31 დეკემბრითა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში იპოთეკური სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

<i>იპოთეკური სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	84,084	1,384	1,704	87,172
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	85,359	-	-	85,359
დაფარული აქტივები	(26,278)	(2,412)	(632)	(29,322)
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,518	(1,311)	(207)	-
გადატანები მეორე ეტაპზე	(10,215)	10,439	(224)	-
გადატანები მესამე ეტაპზე	-	(1,481)	1,481	-
პროცენტის კაპიტალიზაცია	(142)	(13)	-	(155)
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	21	21
აღდგენები	-	-	80	80
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(179)	(179)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	10,044	428	(9)	10,463
2020 წლის 31 დეკემბერს	144,370	7,034	2,035	153,439

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>იპოთეკური სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	60,094	658	1,112	61,864
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	57,696	–	–	57,696
დაფარული აქტივები	(37,737)	(1,351)	(435)	(39,523)
გადატანები პირველ ეტაპზე	1,709	(1,642)	(67)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(4,185)	4,905	(720)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	(3)	(1,353)	1,356	–
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	411	411
აღდგენები	–	–	44	44
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(311)	(311)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	6,510	167	314	6,991
2019 წლის 31 დეკემბერს	84,084	1,384	1,704	87,172

<i>იპოთეკური სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	639	204	1,107	1,950
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	781	–	–	781
დაფარული აქტივები	(309)	(575)	(492)	(1,376)
გადატანები პირველ ეტაპზე	542	(288)	(254)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(190)	348	(158)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	–	(334)	334	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(527)	1,786	570	1,829
დისკონტის ამორტიზაცია	–	–	21	21
აღდგენები	–	–	80	80
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(179)	(179)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	767	205	(16)	956
2020 წლის 31 დეკემბერს	1,703	1,346	1,013	4,062

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>იპოთეკური სესხები</i>	<i>1-ლი ეტაპი</i>	<i>მე-2 ეტაპი</i>	<i>მე-3 ეტაპი</i>	<i>სულ</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	494	108	622	1,224
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	356	–	–	356
დაფარული აქტივები	(243)	(194)	(190)	(627)
გადატანები პირველ ეტაპზე	319	(294)	(25)	–
გადატანები მეორე ეტაპზე	(65)	364	(299)	–
გადატანები მესამე ეტაპზე	–	(252)	252	–
პერიოდის განმავლობაში ეტაპებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(301)	446	415	560
დისკონტის ამორტიზაცია (საპროცენტო შემოსავალში აღიარებული)	–	–	411	411
აღდგენები	–	–	44	44
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(311)	(311)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	79	26	188	293
2019 წლის 31 დეკემბერს	639	204	1,107	1,950

უზრუნველყოფის საგნის ან კრედიტის ხარისხის სხვა გაუმჯობესებების გარეშე, მე-3 ეტაპის მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 340 ლარით (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ნული) მაღალი იქნებოდა.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა ლ 175,002-ს, ანუ ჯგუფის მთლიანი სასესხო პორტფელის 10.91%-ს (2019 წ.: ლ 130,306 და 10.3%, შესაბამისად). ამ სესხებთან მიმართებაში განისაზღვრა 6,558 ლარის (2019 წ.: ლ 467) რეზერვი.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები კლიენტების ტიპების მიხედვით:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ფიზიკური პირები	1,246,470	934,225
კერძო კომპანიები	487,143	334,990
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	1,733,613	1,269,215
გამოკლებული – სესხების გაუფასურების რეზერვი	(128,759)	(91,634)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	1,604,854	1,177,581

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

სესხები საქართველოს ფარგლებში, ძირითადად შემდეგ დარგებზეა გაცემული:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ფიზიკური პირები	1,246,470	934,225
ვაჭრობა და მომსახურება	300,689	179,514
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	15,859	38,191
ენერგეტიკა	40,246	10,083
დაუმთავრებელი	40,169	26,851
ჯანდაცვა	22,251	36,591
ტურიზმი და სასტუმროს ბიზნესი	18,720	18,865
სოფლის მეურნეობა	18,444	6,889
წარმოება	18,121	15,264
ტრანსპორტირება და კომუნიკაცია	6,116	361
სხვა	6,528	2,381
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	1,733,613	1,269,215
გამოკლებული – სესხების გაუფასურების რეზერვი	(128,759)	(91,634)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	1,604,854	1,177,581

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

<i>ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	28,772	12,102
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	238,440	129,880
სადეპოზიტო სერთიფიკატები სებ-ში	4,543	-
კორპორაციული ობლიგაციები	-	5,244
	271,755	147,226
გამოკლებული – გაუფასურების რეზერვი	(563)	(720)
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალო ფასიანი ქაღალდები	271,192	146,506

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 145,854 ლარის (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ლ 44,016) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები იყო დაგირავებული საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხის უზრუნველსაყოფად.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების საერთო საბალანსო ღირებულებაში ცვლილებების ანალიზი:

	<i>კორპორაციული ობლიგაციები</i>	<i>საქართველოს ბანკის სადეპოზიტო სერთიფიკატები</i>	<i>საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები</i>	<i>საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,244	-	12,101	129,879	147,224
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	-	11,634	39,085	146,228	196,947
დაფარული აქტივები	(5,244)	(7,044)	(21,522)	(39,252)	(73,062)
სხვა მოძრაობები	-	(47)	(892)	1,585	646
2020 წლის 31 დეკემბრის	-	4,543	28,772	238,440	271,755

(ათას ლარში)

	კორპორაციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,245	-	32,721	160,508	198,474
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	-	3,048	12,504	32,033	47,585
დაფარული აქტივები	-	(3,048)	(33,952)	(62,748)	(99,748)
სხვა მოძრაობები	(1)	-	829	87	915
2019 წლის 31 დეკემბერს	5,244	-	12,102	129,880	147,226

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი 1-ელ ეტაპს განეკუთვნება. 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვების ცვლილების ანალიზი მოიცავს შემდეგს:

	კორპორაციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(27)	-	(54)	(639)	(720)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	-	(24)	(81)	(321)	(426)
დაფარული აქტივები	27	15	80	462	584
სხვა მოძრაობები	-	-	2	(3)	(1)
2020 წლის 31 დეკემბერს	-	(9)	(53)	(501)	(563)

	კორპორაციული ობლიგაციები	საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი					
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(26)	-	(155)	(789)	(970)
წარმოქმნილი ახალი აქტივები	-	(15)	(61)	(157)	(233)
დაფარული აქტივები	-	15	166	307	488
სხვა მოძრაობა	(1)	-	(4)	-	(5)
2019 წლის 31 დეკემბერს	(27)	-	(54)	(639)	(720)

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთია:

	<i>მიწა და შენობა- ნაგებობები</i>	<i>ავიჯი და მოწყობი- ლობები</i>	<i>კომპიუ- ტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვი- ლობა</i>	<i>სატრანსპ- ორტო საშუალე- ბები</i>	<i>საიჯარო ქონების გაუმჯობე- ლება</i>	<i>დაუმთავრე- ბელი აქტივები</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	82,777	100,373	38,367	17,421	15,051	2,569	256,558
შესყიდვები	1,468	7,070	1,308	466	1,281	-	11,593
გასვლები	(306)	(253)	(1,068)	(195)	(189)	-	(2,011)
გადაფასება	5,479	-	-	-	-	-	5,479
შიდა გადაცემა	2,569	-	-	-	-	(2,569)	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	91,987	107,190	38,607	17,692	16,143	-	271,619
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	53,552	28,235	14,178	6,338	-	102,303
ცვეთის ხარჯი	1,697	8,856	2,596	1,068	1,460	-	15,677
გასვლები	-	(252)	(1,074)	(25)	(147)	-	(1,498)
გადაფასება	(1,697)	-	-	-	-	-	(1,697)
2020 წლის 31 დეკემბერი	-	62,156	29,757	15,221	7,651	-	114,785
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2019 წლის 31 დეკემბერი	82,777	46,821	10,132	3,243	8,713	2,569	154,255
2020 წლის 31 დეკემბერი	91,987	45,034	8,850	2,471	8,492	-	156,834
	<i>მიწა და შენობა- ნაგებობები</i>	<i>ავიჯი და მოწყობი- ლობები</i>	<i>კომპიუ- ტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვი- ლობა</i>	<i>სატრანსპ- ორტო საშუალე- ბები</i>	<i>საიჯარო ქონების გაუმჯობე- ლება</i>	<i>დაუმთავრე- ბელი აქტივები</i>	<i>სულ</i>
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	83,659	79,982	33,340	16,530	9,590	-	223,101
შესყიდვები	2,486	20,845	6,185	1,437	5,461	2,569	38,983
გასვლები	-	(454)	(1,158)	(546)	-	-	(2,158)
გადაფასება	(3,368)	-	-	-	-	-	(3,368)
2019 წლის 31 დეკემბერი	82,777	100,373	38,367	17,421	15,051	2,569	256,558
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	3,263	46,261	25,815	13,620	5,206	-	94,165
ცვეთის ხარჯი	1,676	7,694	3,578	1,104	1,132	-	15,184
გასვლები	-	(403)	(1,158)	(546)	-	-	(2,107)
გადაფასება	(4,939)	-	-	-	-	-	(4,939)
2019 წლის 31 დეკემბერი	-	53,552	28,235	14,178	6,338	-	102,303
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბერი	80,396	33,721	7,525	2,910	4,384	-	128,936
2019 წლის 31 დეკემბერი	82,777	46,821	10,132	3,243	8,713	2,569	154,255

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ჯგუფის მიწა და შენობა-ნაგებობები სისტემატურად გადაფასდება. ბოლო გადაფასების თარიღი 2020 წლის 31 დეკემბერი იყო. შენობა-ნაგებობების გადაფასების შედეგად, საბალანსო ღირებულება გაიზარდა 7,176 ლარით, საიდანაც 6 (104) მოდიოდა მანამდე გაუფასურებულ შენობებზე, ამიტომ შესაბამისი შემოსულობა გადაფასებიდან აღიარებული იქნა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სრულად გაცვეთილი, მაგრამ ჯერ კიდევ ექსპლუატაციაში მყოფი ძირითადი საშუალებების მთლიანი საბალანსო ღირებულება ასეთია:

	<i>კომპიუტერული</i>				<i>სულ</i>
	<i>ავეჯი და მოწყობილობები</i>	<i>ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა</i>	<i>ავტოსატრანსპორტო საშუალებები</i>	<i>საიჯარო ქონების გაუმჯობესება</i>	
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება					
2020 წლის 31 დეკემბერი	27,096	22,899	12,519	1,617	64,131
2019 წლის 31 დეკემბერი	17,059	22,330	11,314	918	51,621

ჯგუფის შენობები სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეს მიეკუთვნება. 2020 წელს სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

შენობა-ნაგებობები თვითღირებულების მეთოდით რომ შეფასებულიყო, მათი საბალანსო ღირებულება იქნებოდა:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
თვითღირებულება	59,405	55,675
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება	(12,777)	(11,589)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	46,628	44,086

(ათას ლარში)

11. არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივების, მათ შორის კომპიუტერული პროგრამებისა და ლიცენზიების დინამიკა ასეთია:

	<i>პროგრამული უზრუნველყოფა და ლიცენზიები</i>
თვითღირებულება	
2018 წლის 31 დეკემბერი	61,796
შესყიდვები	22,473
2019 წლის 31 დეკემბერი	84,269
შესყიდვები	14,131
2020 წლის 31 დეკემბერი	98,400
დაგროვილი ამორტიზაცია	
2018 წლის 31 დეკემბერი	29,145
ამორტიზაციის დანარიცხი	6,624
2019 წლის 31 დეკემბერი	35,769
ამორტიზაციის დანარიცხი	10,293
2020 წლის 31 დეკემბერი	46,062
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
2018 წლის 31 დეკემბერი	32,651
2019 წლის 31 დეკემბერი	48,500
2020 წლის 31 დეკემბერი	52,338

12. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები

ქვემოთ მოცემულია ჯგუფის გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების და საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებები და მოძრაობა პერიოდის განმავლობაში:

	<i>გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები- შენიშვნები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	34,217	37,080
შესყიდვები	19,423	19,423
ცვეთის ხარჯი	(7,757)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	2,194
გადახდები	-	(9,951)
დღგ-ის გადახდა	-	871
სხვა შემოსავალი	-	(920)
გასვლები	(15,570)	(12,913)
ცვეთა აქტივის გასვლისას	4,106	-
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	-	5,174
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	34,419	40,958

(ათას ლარში)

12. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები (გაგრძელება)

	<i>გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები-შენიშვნები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	42,304	42,304
შესყიდვები	5,317	5,034
ცვეთის ხარჯი	(8,190)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	2,215
გადახდები	-	(10,511)
დღგ-ის გადახდა	-	890
გასვლები	(5,989)	(5,652)
ცვეთა აქტივის გასვლისას	775	-
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	-	2,800
	34,217	37,080
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		

ჯგუფი აღიარებს საიჯარო ხარჯს მოკლევადიანი იჯარებიდან 1,828 ლარის ოდენობით. 2020 წელს იჯარებთან დაკავშირებით ჯგუფის ფულადი ნაკადების გადინებამ ჯამში 9,951 ლარი შეადგინა (2019 წ.: 10,511 ლარი).

კოვიდ 19-ის პანდემიის გამო, 2020 წლის განმავლობაში ჯგუფმა აქტიური მოლაპარაკებები აწარმოა მეიჯარეებთან საიჯარო გადასახადის შემცირების თაობაზე. ამის შედეგად ჯგუფმა მიაღწია მიმდინარე პერიოდის საიჯარო გადასახადების დაკლებას გარკვეულ მფლობელებთან, რითაც დაზოგა 898 ლარის ფულადი სახსრები და შესაბამისი ეფექტი აისახა მიმდინარე წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე. ეს ფასდაკლება ძალაში დარჩა 2020 წლის განმავლობაში, ხოლო 2020 წლის 31 დეკემბრიდან თავდაპირველად მორიგებული ფასები ამოქმედდა, შესაბამისად ფასდაკლება არ ვრცელდება მომავალ პერიოდებზე, თუ არ მოხდება ხელახალი შეთანხმება.

13. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი ასეთია:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
მიმდინარე წლის გადასახადის ხარჯი	-	-
გადავადებული გადასახადის დანარიცხი – დროებითი სხვაობების წარმოშობა და აღდგენა	(7,424)	1,857
მოგების გადასახადის ხარჯი	(7,424)	1,857

2018 წლის 12 ივნისს ფინანსური ინსტიტუტების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან, ნაცვლად 2019 წლის 1 იანვრისა, რომელიც ძალაში 2016 წელს შევიდა. ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებოდა წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეფასდა ცვლილების დანერგვის ახალი თარიღის შესაბამისად. გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ჯგუფი გააგრძელებს ამავე პერიოდში მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების მხოლოდ იმ ნაწილის აღიარებას, რომლის გამოყენებაც 2023 წლის 1 იანვრამდე მოელის. ჯგუფმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია 2023 წლის იანვრის შემდეგ.

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

2020 და 2019 წლებში მოგების გადასახადის განაკვეთი, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული მოგებისა, 15% იყო. სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებზე გადასახადის განაკვეთი 0%-ს შეადგენს.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2020	2019
(ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგრამდე	(12,335)	38,770
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის (სარგებელი)/ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(1,850)	5,815
მოგება, რომელიც დაბეგრას არ ექვემდებარება წინა პერიოდებთან დაკავშირებული საგადასახადო დეკლარაციის კორექტირება	(3,094)	(4,085)
კორექტირება	(411)	-
მომავალი საგადასახადო განაკვეთების და სხვა მოძრაობების ცვლილების ეფექტი	(2,108)	-
საგადასახადო მიზნებისთვის გამოუქვითავი ხარჯები	39	127
მოგების გადასახადის ხარჯი	(7,424)	1,857

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

	<i>მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში</i>		<i>სრული შემოსავლის ანგარიშ- გებაში</i>		2019	<i>მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში</i>		<i>სრული შემოსავლის ანგარიშ- გებაში</i>		2020
	2018									
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე										
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	(7)	-	-	-	-	-	-	-	-
მომდევნო პერიოდზე გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	684	-	684	5,135	-	5,819	-	-	-
სხვა აქტივები	359	145	-	504	213	-	717	-	-	-
საიჯარო ვალდებულებები	-	5,562	-	5,562	660	-	6,222	-	-	-
სხვა ვალდებულებები	2,395	(1,715)	-	680	(167)	-	513	-	-	-
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	2,761	4,669	-	7,430	5,641	-	13,271	-	-	-
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი										
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	(973)	-	(973)	(235)	-	(1,208)	-	-	-
აქტივის გამოყენების უფლება	-	(5,132)	-	(5,132)	(31)	-	(5,163)	-	-	-
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(4,850)	(421)	(236)	(5,507)	1,849	(971)	(4,629)	-	-	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(4,850)	(6,526)	(236)	(11,612)	1,784	(971)	(11,000)	-	-	-
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივები/(ვალდებულებები)	(2,089)	(1,857)	(236)	(4,182)	7,424	(971)	2,271	-	-	-

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, გადახდილი ავანსები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
საინვესტიციო ქონება	3,267	2,619
განთავსებული საგარანტიო დეპოზიტები	3,209	2,748
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	3,016	2,539
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	2,873	2,496
წარმოებული აქტივი	2,297	2,433
მოთხოვნები ფულადი გადარიცხვების სისტემის ოპერატორების მიმართ	1,725	183
დასაკუთრებული ქონება	951	936
დებიტორული დავალიანება გადახდილი გარანტიებიდან	950	900
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოში	1,257	805
სხვა	3,730	6,859
სულ	23,275	22,518
გამოკლებული – სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(2,974)	(2,354)
სხვა აქტივები	20,301	20,164

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება ძირითადად მოიცავს “ბ” კლასის საოფისე ფართს ზუგდიდის საქმიან ნაწილში, რომლის საერთო საიჯარო ფართიც 1,582 კვ.მ.-ია, ასევე თბილისის გარეთ მდებარე რამდენიმე შენობა-ნაგებობას.

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში. ბოლო გადაფასების თარიღი 2020 წლის 31 დეკემბერი იყო. შეფასება ჩაატარა აკრედიტებულმა დამოუკიდებელმა შემფასებელმა, რომელსაც აქვს აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ასევე აქვს გამოცდილება შესაფასებელი საინვესტიციო ქონების ანალოგიური კატეგორიისა და ადგილმდებარეობის ქონების შეფასებაში. გამოყენებულია შეფასების საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის მიერ რეკომენდებული შეფასების მოდელები და შეფასება შეესაბამება ფასს 13-ის პრინციპებს. დეტალური ინფორმაციისათვის იხილეთ 26 შენიშვნა.

სამართლიანი ღირებულების გადაფასების გარდა, საინვესტიციო ქონებაში მნიშვნელოვანი მოძრაობა არ ყოფილა.

ჯგუფის საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მესამე დონეს მიეკუთვნება. 2020 წელს სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, ავანსები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2020				2019			
	პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულებები		პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულება	
	პასუხისმ- აქტივი	გებლობა	პასუხისმ- აქტივი	გებლობა	პასუხისმ- აქტივი	გებლობა	პასუხისმ- აქტივი	გებლობა
სავალუტო ხელშეკრულებები								
ფორვარდები და სვოპები – ადგილობრივ ვალუტაში	165,941	(170,794)	184	(5,025)	208,742	(206,863)	2,068	(1,562)
ფორვარდები და სვოპები – უცხოურ ვალუტაში	68,507	(38,781)	2,113	(4,719)	17,765	(45,697)	365	(6,340)
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	234,448	(209,575)	2,297	(9,744)	226,507	(252,560)	2,433	(7,902)

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს აქვს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის სავალუტო ფორვარდების შემდეგი პოზიციები. ფორვარდული ხელშეკრულებები წარმოადგენს სპეციალური ფინანსური ინსტრუმენტის კონკრეტულ ფასად სამომავლო თარიღით ყიდვასთან ან გაყიდვასთან დაკავშირებულ ხელშეკრულებებს. ფორვარდული ხელშეკრულებებით ოპერაციები ხდება არა საბირჟო ბაზარზე.

ჯგუფის ფორვარდული ხელშეკრულებები სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მეორე დონეს მიეკუთვნება. 2020 წელს სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

ავანსები მოიცავს შემდეგს

	2020	2019
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივებისთვის გადახდილი ავანსები	4,320	5,284
წინასწარ გადახდილი დაზღვევა	872	314
პროფესიული მომსახურებისთვის გადახდილი ავანსი	651	494
წინასწარ გადახდილი იჯარა	62	202
სხვა	775	639
სულ გადახდილი ავანსები	6,680	6,933

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები, ავანსები და სხვა ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს

	2020	2019
წარმოებული ვალდებულება (იხ. ზემოთ)	9,744	7,902
დაუფარავი თანხები	4,615	3,476
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	3,754	2,297
სხვადასხვა კრედიტორები	3,549	997
საოპერაციო რისკების ზარალის ანარიცხები	3,381	-
დარიცხული პრემია	710	4,385
სხვა	5,901	4,328
სხვა ვალდებულებები	31,654	23,385

15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომელიც ასახულია 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში:

2020 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	204	-	-	204
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	15,422	17,656	16,945	50,023
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	(53)	-	-	(53)
ფინანსური გარანტიები	20	(36)	-	-	(36)
სულ საკრედიტო ზარალის ხარჯი		15,537	17,656	16,945	50,138

2019 წლის 31 დეკემბერი	შენიშვნა	1-ლი ეტაპი	მე-2 ეტაპი	მე-3 ეტაპი	სულ
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	239	-	-	239
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	(6,466)	(874)	33,736	26,396
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	(250)	-	-	(250)
ფინანსური გარანტიები	20	(139)	-	-	(139)
სულ საკრედიტო ზარალის ხარჯი		(6,616)	(874)	33,736	26,246

(ათას ლარში)

15. საკრედიტო ზარალის ხარჯი და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

გაუფასურების რეზერვის და ანარიცხების დინამიკა ასეთია:

	სხვა აქტივები	სხვადასხვა პირობითი ვალდებულების, მათ შორის თავდებობებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ანარიცხები	საოპერაციო რისკებით გამოწვეული ზარალის ანარიცხები	სულ
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,354	139	-	2,493
დანარიცხი/(შემობრუნება)	620	(102)	3,381	3,899
ჩამოწერა	-	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	2,974	37	3,381	6,392

	სხვა აქტივები	სხვადასხვა პირობითი ვალდებულების, მათ შორის თავდებობებისა და ნაკისრი ვალდებულებების ანარიცხები	სულ
2018 წლის 31 დეკემბერი	2,633	164	2,797
დანარიცხი/(შემობრუნება)	857	(103)	754
ჩამოწერა	(1,136)	78	(1,058)
2019 წლის 31 დეკემბერი	2,354	139	2,493

მოთხოვნების, გარანტიების და ვალდებულებების ანარიცხები აღირიცხება სხვა ვალდებულებებში.

ჯგუფი ექვემდებარება დაღუპვის რისკს აქტივების მითვისებასთან დაკავშირებული მისი ოპერაციებიდან. ხელმძღვანელობა ფლობს ამგვარი აქტივობების დაფიქსირების მართვისა და მონიტორინგის სისტემას, დაღუპვის რისკის შესამცირებლად. ამგვარი საკონტროლო მექანიზმების მიუხედავად, შესაძლოა მაინც წარმოიშვას ზარალი დამნაშავეების შეთქმულების და/ან სხვა დაგეგმილი ღონისძიებების გზით საკონტროლო მექანიზმებისთვის გვერდის ავლის გამო. ასეთი შემთხვევებისთვის ჯგუფი აქტიურ სადაზღვევო პოლისებს ფლობს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ჯგუფი ფლობს სადაზღვევო პოლისებს რისკის პრემიით 5,000 ლარის ოდენობით, საოპერაციო რისკებთან დაკავშირებული ზარალისთვის.

16. ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2020	2019
მიმდინარე ანგარიშები	6,776	9,586
ადგილობრივი კომერციული ბანკების ვადიანი ანაზღაურებები	10,860	27,815
სებ-ისგან ნასესხები სახსრები	221,500	60,000
საერთაშორისო ფინანსური ინსტიტუტისგან ნასესხები სახსრები	82,869	-
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	322,005	97,401

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე (გაგრძელება)

2020 წლის 24 დეკემბერს ჯგუფმა სებ-ისგან მიიღო 36,500 ლარის სესხი, რომელსაც დაფარვის ვადა აქვს 2021 წლის 21 იანვრამდე, ხოლო 2020 წლის 31 დეკემბერს – 185,000 ლარის სესხი, რომელსაც დაფარვის ვადა აქვს 2021 წლის 8 იანვრამდე. სესხების გაცემა მოხდა უზრუნველყოფის საფუძველზე, სესხის თანხის ოდენობით ნომინალური ღირებულებით.

2020 წლის განმავლობაში ბანკმა მიიღო გრძელვადიანი სესხები საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან.

17. ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს შემდეგს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
მიმდინარე ანგარიშები	1,319,213	887,487
ვადიანი დეპოზიტები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	854,143	677,601
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,173,356	1,565,088
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (მე-20 20)	2,635	4,829

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 571,925 ლარის (26.3%) ოდენობის ვალდებულებები კლიენტების მიმართ ათ უმსხვილეს მენაბრეზე მოდიოდა (2019 წლის 31 დეკემბერი: € 200,247 (12.8%)).

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს კლიენტების შემდეგ ტიპებთან:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ფიზიკური პირები	1,224,351	1,081,749
კერძო საწარმოები	539,248	254,999
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	409,757	228,340
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,173,356	1,565,088

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ფიზიკური პირები	1,224,351	1,081,749
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	409,757	228,340
ტრანსპორტირება და კომუნიკაცია	296,063	29,859
ვაჭრობა და მომსახურება	91,904	67,910
არასაბანკო ფინანსური ორგანიზაციები	38,573	36,844
უძრავი ქონების მშენებლობა	20,068	6,552
სამთო-მოპოვებითი ინდუსტრია	3,858	346
სასოფლო მეურნეობა	1,341	1,323
ენერჯეტიკა	656	571
სხვა	86,785	111,594
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,173,356	1,565,088

(ათას ლარში)

18. სუბორდინირებული ვალი

ბანკი გამოსცემს არაუზრუნველყოფილი სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებებს (SLC) გაყიდვა მაღალშემოსავლიან ფიზიკურ და იურიდიულ კლიენტებზე. ჯგუფს არ გააჩნია სუბორდინირებული ვალდებულებები საწარმოების წინაშე, რომელიც აღემატება მთლიანი სუბორდინირებული სესხის 10%-ს. სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებების გამოშვების ძირითადი მიზანია მეორადი კაპიტალის მოზიდვა ჯგუფის კაპიტალიზაციის მხარდასაჭერად.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა ლ 113,572 (2019 წლის 31 დეკემბერი: ლ 100,031) დაუფარავი სუბორდინირებული ვალი. აქედან, ბაზელ III-ის საფუძველზე, სეზ-ის მოთხოვნების თანახმად, მეორადი კაპიტალისთვის მიკუთვნებადი ვალის ამორტიზებული ღირებულება, შესაბამისად, იყო ლ 83,415 (2019 წლის 31 დეკემბერი: ლ 92,835).

	<i>სუბორდინირებული ვალი</i>
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	48,122
გაცემულ სესხზე მიღებული შემოსავალი	121,983
სესხის დაფარვა	(74,218)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	3,917
სხვა	227
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის	100,031
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	13,493
სხვა	48
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	113,572

19. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული სააქციო კაპიტალი 7,500,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან შედგებოდა. აქედან 5,502,254,354 გამოშვებული იყო, ხოლო 5,462,874,502 ჩვეულებრივი აქცია სრულად იყო განაღდებული 1,013,828,327 გამოსყიდული აქციის ჩათვლით (2019 წლის 31 დეკემბერი: ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 7,500,000,000 ჩვეულებრივი აქციისგან, რომელთაგან 5,502,254,354 იყო გამოშვებული, ხოლო 5,462,874,502 სრულად იყო განაღდებული, 1,013,828,327 გამოსყიდული აქციის ჩათვლით). თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულებაა ლ 0.01. გამოშვებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობიდან 39,379,845 (2019 წ.: 39,379,845) აქცია გადავადებული გადახდის პრინციპით არის მიყიდული „Stichting Liberty ESOP“-ისთვის და მიეკუთვნება თანამშრომელთა წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის პროგრამას.

მთლიანად განაღდებული და გამოსყიდული ჩვეულებრივი და კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციების მოძრაობა აღწერილია ქვემოთ:

	<i>აქციების რაოდენობა</i>		<i>ნომინალური თანხა</i>		<i>სულ</i>
	<i>კონვერტირებადი პრივილეგირებული</i>	<i>ჩვეულებრივი</i>	<i>კონვერტირებადი პრივილეგირებული</i>	<i>ჩვეულებრივი</i>	
2019 წლის 1 იანვარი	4,565,384	4,449,046,197	4,565	44,491	49,056
საწესდებო კაპიტალის გაზრდა, კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციების ჩვეულებრივ აქციებად გარდაქმნა	-	-	-	-	-
2020 წლის 31 დეკემბერი	4,565,384	4,449,046,197	4,565	44,491	49,056

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

სააქციო კაპიტალი (გაგრძელება)

აქციონერებმა ჯგუფის სააქციო კაპიტალში შენატანი განახორციელეს ლარში და ისინი უფლებამოსილნი არიან დივიდენდები და კაპიტალის ნებისმიერი განაწილება მიიღონ ლარში.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ერთი ჩვეულებრივი აქციის საბალანსო ღირებულება, შესაბამისად, იყო ლ 0.0702 და ლ 0.0705.

გამოსყიდული აქციები

2015 წლის 12 ნოემბერს ჯგუფმა დაიწყო ჩვეულებრივი აქციების გამოსყიდვა (შემდგომში – „გამოსყიდვა“), რა დროსაც თითო ჩვეულებრივ აქციაში გადაიხდა ლ 0.0179, და ჩვეულებრივი აქციების მაქსიმალურმა რაოდენობამ შეადგინა ლ 1,045,428,327, ანუ გამოშვებული და მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების მთლიანი რაოდენობის 19.00%.

გამოსყიდვის პერიოდი განისაზღვრა 90 კალენდარული დღით გამოცხადების თარიღიდან 2016 წლის 10 თებერვლამდე. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფმა გამოიყიდა და მოახდინა მთლიანი ანგარიშსწორება 1,045,428,327 ჩვეულებრივ აქციაზე (გამოშვებული და მიმოქცევაში არსებული აქციების მთლიანი რაოდენობის 19.00%).

კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები

კონვერტირებადი პრივილეგირებული აქციები მუდმივია და მათი კონვერტირება, მფლობელის სურვილისამებრ, შეიძლება ბანკის ჩვეულებრივ აქციებად კონვერტაციის ფასით, რომელიც წარმოადგენს წინა კალენდარული წლის ბოლოსთვის ბანკის ფასს-ის შესაბამისად აუდიტის მიხედვით ჩვეულებრივი აქციების საბალანსო ღირებულების 1.05-ზე გამრავლებულ ოდენობას, მიმოქცევაში არსებულ ერთ ჩვეულებრივ აქციაზე (გამოსყიდული აქციების გამოკლებით).

კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე დივიდენდების განაკვეთი წელიწადში 17%-ია, გადაიხდება ყოველწლიურად და ექვემდებარება აქციონერთა საერთო კრების მიერ დამტკიცებას ყოველ წელს. დივიდენდები არ არის კუმულაციური. კონვერტაციის ოფციონი თავდაპირველი აღიარების თარიღისთვის კაპიტალის კომპონენტის სახით არის კლასიფიცირებული.

დივიდენდის გადახდა დამოკიდებულია ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე და საქმიანობის შედეგზე და კაპიტალის ადეკვატურობის გონივრულ მოთხოვნებზე და შეიძლება, სხვა მიზეზებთან ერთად, შეიზღუდოს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ.

საბაზო/განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე

ჯგუფი წარმოადგენს მონაცემებს ერთ აქციაზე საბაზო და განზავებული შემოსავლის შესახებ თავისი ჩვეულებრივი აქციებისთვის. საბაზო შემოსავალი ერთ აქციაზე გამოითვლება ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელთა წმინდა მოგების ან ზარალის შეფარდებით პერიოდის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობის საშუალო შეწონილ რაოდენობასთან (გამოსყიდული აქციების გამოკლებით). განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე განისაზღვრება ჩვეულებრივი აქციების მფლობელების მოგების ან ზარალის და მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობის დაკორექტირებით, პოტენციური ჩვეულებრივი აქციების განზავების ეფექტის გათვალისწინებით (მაგრამ გამოსყიდული აქციების გათვალისწინების გარეშე), რომლებიც მოიცავს თანამშრომლებისთვის გაცემულ ოფციონებს და კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს.

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

საბაზო/განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე (გაგრძელება)

2020 წელს ბანკის ჩვეულებრივი აქციების მფლობელთა კუთვნილმა წმინდა ზარალმა შეადგინა ლ 4,911 (2019 წ.: ლ 36,913), ხოლო წლის განმავლობაში მიმოქცევაში მყოფი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა იყო 4,488,426,027 (2019 წ.: 4,488,426,027), შესაბამისად, შემოსავალი აქციაზე 2020 წელს 0,00127 ლარს (2019 წ.: ლ 0.00801) შეადგენდა.

2020 წლის 31 დეკემბერს კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს არ ჰქონდა განზავების ეფექტი, რადგან ლ 0.07 კონვერტაციის ფასი აღემატებოდა აღნიშნული პერიოდის კოტირებულ საშუალო შეწონილ საბაზრო ფასს, ლ 0.015-ს, ამ პერიოდისთვის. 2019 წლის 31 დეკემბერს კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებს არ ჰქონდა განზავების ეფექტი, რადგან ლ 0.05 კონვერტაციის ფასი აღემატებოდა აღნიშნული პერიოდის კოტირებულ საშუალო შეწონილ საბაზრო ფასს – ლ 0.032-ს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ამრიგად, პოტენციური განზავება არ მოიცავდა 4,565,353 პრივილეგირებული აქციის ჩვეულებრივ აქციებად კონვერტაციის პოტენციურ ეფექტს 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

დივიდენდები

2020 წელს ბანკს არ გადაუხდია დივიდენდები თავის ჩვეულებრივ აქციებზე (2019 წ.: ნული). 2020 წელს ბანკმა კონვერტირებად პრივილეგირებულ აქციებზე გადაიხდა დივიდენდები 776 ლარის ოდენობით (2019 წ.: ლ 776).

სხვა რეზერვები

სხვა რეზერვების დინამიკა ასეთია:

	<i>ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი</i>
2019 წლის 1 იანვარს	15,913
გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	1,301
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით	(324)
2019 წლის 31 დეკემბერს	16,890
გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	6,205
გაყიდული აქტივის გადაფასების რეზერვი, გადასახადის გათვალისწინებით	(57)
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით	(436)
2020 წლის 31 დეკემბერს	22,602

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი გამოიყენება შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების გაზრდის და შემცირებების აღრიცხვისათვის, იმ პირობით, თუ ამგვარი შემცირება უკავშირდება კაპიტალში ადრე ასახული იმავე აქტივის ზრდას.

(ათას ლარში)

20. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არ აქვს ბიზნესის კარგად განვითარებული ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, ჩვეულებრივ, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (მათ შორის ის, რომ ქართული ლარი არ არის თავისუფლად კონვერტირებადი ვალუტა ქვეყნის ფარგლებს გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განუვითარებელი საკრედიტო და საფონდო ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორის არის ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ამცირებს ბიზნეს რისკებს საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდწილად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

იურიდიული

საქმიანობის ჩვეულებრივი მსვლელობისას, ჯგუფის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიძრას სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ჯგუფის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

ჯგუფის პირობითი ვალდებულებები შემდეგია:

	2020	2019
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გარანტიები	12,098	17,948
სესხების გაცემის ვალდებულება	124,625	93,613
	136,723	111,561
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
არაუგვიანეს 1 წლისა	1,326	1,653
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუგვიანეს 5 წლისა	720	1,012
5 წელზე გვიან	190	230
	2,236	2,895
პირობითი ვალდებულებები კაპიტალური დანახარჯებიდან	2,706	4,190
პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვეითვამდე)	141,665	118,646
გამოკლებული – გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული 17მე-17 შენიშვნა)	(2,635)	(4,829)
პირობითი ვალდებულებები	139,030	113,817

(ათას ლარში)

20. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰქონდა ბანკების კომპლექსური დაზღვევა, დირექტორებისა და თანამშრომლების პასუხისმგებლობის, ასევე ქონებისა და ავტოტრანსპორტის დაზღვევა.

ყველა ვალდებულება პირველ ეტაპს განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი მოძრაობები არ მომხდარა.

21. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	15,456	13,001
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	8,984	11,844
ფულადი გადარიცხვები	2,750	3,070
საკასო ოპერაციები	1,969	2,681
კომუნალური გადახდებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი	1,334	1,512
გარანტიები და აკრედიტივები	187	225
სხვა	13	244
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	30,693	32,577
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(9,620)	(8,598)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(937)	(941)
კომუნალურ გადახდებზე გაწეული საკომისიო ხარჯი	(409)	(591)
საკასო ოპერაციები	(137)	(222)
გარანტიები და აკრედიტივები	(97)	(25)
გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	(11,200)	(10,377)
წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	19,493	22,200

ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ჯგუფის ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მეტწილად წარმოდგენილია შემოსავლით გასამრჯელოსა და საკომისიოებიდან. 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან 30,693 ლარს (2019 წ.: ლ 32,577) შეადგენდა.

ჯგუფი იყენებს ფასს (IFRS) 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ პრაქტიკული მიზანშეწონილობის პრინციპს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი საკონტრაქტო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

(ათას ლარში)

22. წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან

	2020	2019
გარიგებებიდან	7,426	13,347
საკურსო სხვაობებიდან	13,160	(4,957)
ვალუტაში გამოსახული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების წმინდა შედეგი	(12,639)	1,831
	7,947	10,221

23. სხვა შემოსავალი

სხვა შემოსავალი მოიცავს:

	2020	2019
შემოსავალი კლიენტთა სესხების და ავანსების დაფარვის დაგვიანებასთან დაკავშირებული ჯარიმებიდან	6,457	9,555
გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივებიდან შემოსულობის მოდიფიცირება	2,244	524
შემოსულობა აქტივების გაყიდვიდან	152	366
შემოსავალი იჯარიდან	102	18
სხვა	5,006	2,182
სხვა შემოსავლები, სულ	13,961	12,645

24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები

თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა საოპერაციო ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

	2020	2019
ხელფასები	72,064	61,433
ცვალებადი ყოველთვიური პრემია	5,959	5,315
სამუშაოს შესრულებასთან დაკავშირებული პრემიალური თანხები	-	4,385
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	78,023	71,133

თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა წლის განმავლობაში

	2020	2019
მუდმივი დასაქმება:		
წამყვანი ხელმძღვანელობა	6	7
საშუალო რანგის ხელმძღვანელობა	204	213
სულ თანამშრომლები	4,369	4,569
დროებითი დასაქმება		
სულ თანამშრომლები	633	519
სულ	5,212	5,308

(ათას ლარში)

24. თანამშრომლებზე გაწეული და სხვა ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
მარკეტინგი და რეკლამა	4,076	3,606
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	3,487	3,082
კომუნიკაციები	3,347	3,078
საოფისე მარაგები	3,025	4,199
ოჯარა და ქირა	2,638	2,788
კომუნალური ხარჯი	2,535	2,286
საოპერაციო გადასახადები	2,467	2,320
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	1,648	1,675
დაცვა-უსაფრთხოება	1,017	852
დაზღვევა	925	580
აუდიტი, აუდიტთან დაკავშირებული და სხვა მომსახურების ხარჯები	449	400
მგზავრობის ხარჯი	407	623
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	246	686
სხვა	2,002	2,960
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	28,269	29,135

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2020 და 2019 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	<i>2020</i>	<i>2019</i>
გასამრჯელო ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	429	306
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	266	111
სულ გასამრჯელო და დანახარჯები	695	417

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა ლ 20 (2019 წ.: ლ 79).

25. რისკის მართვა

შესავალი

ჯგუფის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი, და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ჯგუფის რენტაბელურობისათვის და ჯგუფის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ჯგუფის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო რისკები და სხვა არაფინანსური რისკები. ჯგუფის მიერ დანერგილი რისკის მართვის სისტემა საქმიანობის თითოეული მიმართულებისთვის თითოეული ტიპის რისკის დასაშვებ დონეს აწესებს და უზრუნველყოფას მის დაცვას.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირების მოვალეობაა, უზრუნველყონ, რომ ჯგუფი აკმაყოფილებდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებულ პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის შესახებ. მასთან შესაბამისობას უზრუნველყოფა ხდება რისკის დასაშვები დონის მაჩვენებლების მუდმივი მეთვალყურეობითა და, გარემოებების შეცვლის შემთხვევაში, ამ პარამეტრების შეცვლის წინადადებების წამოყენებით. რისკის დასაშვები დონის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის მონიტორინგზე საბოლოო პასუხისმგებლობა აკისრია საწარმოს რისკის მართვის განყოფილებას. პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის გამომწვევი მოვლენების დადგომისა და ლიმიტების დარღვევის ესკალაციის სცენარებს იმისათვის, რომ დროულად და ეფექტურად დაიწყოს და განახორციელოს რისკის შემცირებისკენ მიმართული წინასწარ განსაზღვრული ზომები. ჯგუფის ყოველდღიურ საქმიანობაში ეფექტურად ჩართვის მიზნით, რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკის პარამეტრები უფრო დაწვრილებითი სახით არის წარმოდგენილი ბიზნეს ერთეულებისა და ოპერაციების დონეებზე. დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და სიცხადეს ყველა დონეზე, რისკის ამოცანებთან მიმართებაში, რისკის პროფილის მუდმივ მონიტორინგს და მისი შესაბამისობის შემოწმებას რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკასთან, ასევე რისკების დროულად აღმოჩენასა და მათ შესამცირებლად ზომების შემუშავებას.

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა

ჯგუფის რისკის მართვის სისტემის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება. სამეთვალყურეო საბჭოს დაფუძნებული აქვს კომიტეტები, რომლებსაც ევალებათ შესაბამის კონკრეტულ სფეროში ჯგუფის რისკის მართვის სხვადასხვა პოლიტიკის შედგენა და კონტროლი, რომლებიც აისახება პოლიტიკაში რისკის დასაშვები დონის შესახებ.

ჯგუფის რისკის მართვის პოლიტიკა შეიქმნა იმისთვის, რომ მოხდეს ჯგუფის წინაშე მდგარი რისკების გამოვლენა და გაანალიზება, რისკის სათანადო ლიმიტების დაწესება და კონტროლის მექანიზმების შემუშავება, და რისკებისა და მათი ლიმიტების დაცვის ზედამხედველობა. რისკის მართვის პოლიტიკა და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება, რომ მასში აისახოს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარი ცვლილებები. ჯგუფს, თავისი მართვის სტანდარტებით, პროცედურებითა და ტრენინგებით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემო, რომელშიც თანამშრომლებს კარგად აქვთ გააზრებული თავიანთი როლები და მოვალეობები.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ჯგუფის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ჯგუფის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში. კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და ამოწმებს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს. აუდიტის კომიტეტს ამ ფუნქციების შესრულებაში შიდა აუდიტი ეხმარება.

შიდა აუდიტი

ჯგუფში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ჯგუფის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არა სისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ჯგუფის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკების მართვის სისტემა და სტრუქტურა (გაგრძელება)

სხვა სტრუქტურული ერთეულები

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, თუმცა რისკების მართვა და მონიტორინგი ასევე ხორციელდება ჯგუფის დამოუკიდებელი განყოფილებების მიერ. რისკის დასაშვები დონის ზღვარს აწესებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო მონიტორინგი ევალუბათ შემდეგ კომიტეტებს და სტრუქტურულ ერთეულებს, დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით:

- ▶ საკრედიტო რისკს მართავენ საკრედიტო რისკის კომიტეტები;
- ▶ ლიკვიდურობის რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი (ALCO);
- ▶ საბაზრო რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- ▶ საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი დირექტორთა საბჭოსთან მჭიდრო თანამშრომლობით;
- ▶ საინფორმაციო უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რისკებს მართავს საინფორმაციო უსაფრთხოების დეპარტამენტი.

კომიტეტები დაკომპლექტებულია ყველა შესაბამისი ბიზნეს ერთეულის წამომადგენლებით და რეგულარულად წარუდგენს ანგარიშს დირექტორთა საბჭოს.

ჯგუფში ყოველდღიური საქმიანობისა და ოპერაციების თანმდევი რისკების მართვა ბანკის საქმიანობის შესაბამისი მიმართულებების ამოცანაა. ბიზნეს პროცესებს ახლავს მაკონტროლებელი ღონისძიებები, რომლებსაც ახორციელებენ შესაბამისი რისკის განყოფილების წარმომადგენლები. რისკის მართვის ფუნქციის მქონე სტრუქტურული ერთეულები დაცვის მეორე ხაზს წარმოადგენენ. საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო და სხვა ფინანსური რისკების ყოველდღიურ მართვაზე პასუხისმგებლები არიან შემდეგი დეპარტამენტები:

- ▶ საწარმოს რისკის მართვა;
- ▶ საკრედიტო ანდერაიტინგი;
- ▶ კრედიტების ადმინისტრირება;
- ▶ საკრედიტო კონტროლი;
- ▶ დავალიანების ამოღება;
- ▶ საოპერაციო რისკის მართვა;
- ▶ საინფორმაციო უსაფრთხოება.

უკანონო შემოსავლების ლეგალიზაციის რისკი და შესაბამისობის რისკი იმართება საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტის მიერ. დავალიანების ამოღების ფუნქცია გაყოფილია ორ მსხვილ ქვეფუნქციად, რომელთაგან თითოეული პასუხისმგებელია დავალიანების ამოღების პროცესის წარმართვასა და მონიტორინგზე, დაუფარავი დებიტორული დავალიანების ტიპების მიხედვით.

ჯგუფში ყოველდღიური საქმიანობისა და ოპერაციების თანმდევი რისკების მართვა ბანკის საქმიანობის შესაბამისი მიმართულებების ამოცანაა. ბიზნეს პროცესები მოიცავს რისკის მართვის წარმომადგენლების ყოველდღიურ ჩართულობას, რა დროსაც ყურადღება მახვილდება რისკის გამოვლენაზე, ანალიზზე, შეფასებასა და შემცირებაზე.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ჯგუფის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს ისტორიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება რისკის დასაშვები დონის პოლიტიკით დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ჯგუფის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის ადეკვატურობას.

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ჯგუფის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

რისკის შემცირება

ჯგუფი იყენებს უზრუნველყოფის საგნებს (ძვირფას ლითონებს, უძრავ ქონებას, ანაბრებს, ფასიან ქაღალდებს, მოძრავ ქონებას, დებიტორულ დავალიანებებს და კომპანიის აქციებს) და დივერსიფიკაციას მისი საკრედიტო რისკების შესამცირებლად.

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ჯგუფის საქმიანობის მეტ მგრძობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე. ჯგუფის რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს იმას, რომ რისკის კონცენტრაციის პოტენციური უარყოფითი გავლენა დროულად გამოვლინდეს, შესაბამისი რისკები სათანადოდ შეფასდეს და, საბოლოოდ, დაიგემოს და განხორციელდეს საპასუხო ზომები. პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს ლიმიტებს საკრედიტო, ლიკვიდურობისა და საბაზრო რისკების ჭარბ კონცენტრაციაზე.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ჯგუფი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეების, ასევე გეოგრაფიული და დარგობრივი კონცენტრაციებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორის არის უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ჯგუფს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები.

მსესხებლის მიერ ლიმიტების დარღვევის მონიტორინგი ხდება გაცემულ სესხებზე. საკრედიტო კომიტეტი შეიძლება ამ ლიმიტების შეცვლის ინიციატივით გამოვიდეს.

საჭიროების შემთხვევაში ჯგუფი ითხოვს გირაოს და კომპანიის თავდებობას. საკრედიტო რისკების მონიტორინგი ხდება უწყვეტად, ხოლო მათი გადახედვა ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკები

ჯგუფი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ჯგუფს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ჯგუფი დგას სესხის გაცემისთვის დამახასიათებელი რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

გაუფასურების შეფასება

ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიხედვით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

- PD *დეფოლტის ალბათობა* არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
- EAD *დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება* არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი. ზოგ შემთხვევაში ჯგუფი მიმართავს კონსერვატიულ მეთოდს, რომელიც იყენებს დაუფარავ დავალიანებას, როგორც დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას.
- LGD *დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში* არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ეფუძნება 12 თვეში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12mECL), სანამ ადგილი არ ექნება მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში, ორგანიზაციის და გაუფასურების სხვა ინდიკატორების გამოვლენამდე, რა შემთხვევაშიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ეფუძნება საკრედიტო ზარალს, რომლის წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის მანძილზე (არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ან აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ჯგუფმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ჯგუფი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 ეტაპებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

1-ლი ეტაპი: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ჯგუფი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. 1-ლი ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მე-2 ეტაპიდან.

მე-2 ეტაპი: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ჯგუფი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მე-2 ეტაპის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მე-3 ეტაპიდან.

მე-3 ეტაპი: სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. ჯგუფი აღრიცხავს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული: შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება მხოლოდ იმ ოდენობით, რა ოდენობითაც მათში ფიქსირდება შემდგომი ცვლილება.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ჯგუფი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელოდ და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 საფეხურზე მყოფად (გაუფასურებლად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ჯგუფი ბანკების მიმართ არსებულ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

იმის თვისებრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ჯგუფი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი. ამგვარი მოვლენის წარმოშობისას ჯგუფი ყურადღებით აფასებს მოვლენა გამოიწვევს თუ არა მომხმარებლის დეფოლტირებულად განსაზღვრას და შესაბამისად მიაკუთვნებს მას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მე-3 ეტაპს ან განსაზღვრავს, ხომ არ შეესაბამება ის მე-2 ეტაპს. ამგვარი მოვლენები მოიცავს:

- ▶ მსესხებლის შიდა რეიტინგი, რომელიც დეფოლტის ან დეფოლტთან მიახლოების დონეს განსაზღვრავს, ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკებისთვის;
- ▶ მსესხებელი მოითხოვს გადაუდებელ დაფინანსებას ჯგუფისგან;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება;
- ▶ არსებითი კლება საბაზისო უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაში, როდესაც სესხის ამოღება მოსალოდნელია უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციიდან;
- ▶ არსებითი კლება მსესხებლის ბრუნვაში ან მნიშვნელოვანი მომხმარებლის მიერ განცდილი ზარალი;
- ▶ ჯგუფი არ უარყოფს შეთანხმების დარღვევას;
- ▶ მსესხებლის (ან ნებისმიერი იურიდიული პირი მსესხებლის ჯგუფში) გაკოტრება.

ჯგუფის პოლიტიკა ფინანსურ ინსტრუმენტს განსაზღვრავს „ლიკვიდირებულად“ და შესაბამისად ახდენს მის რეკლასიფიკაციას მე-3 ეტაპიდან, როდესაც დეფოლტის არცერთი კრიტერიუმი არ წარმოიშება სულ მცირე ექვსი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. გადაწყვეტილება იმის შესახებ უნდა მოხდეს თუ არა ლიკვიდირებისას აქტივის მე-2 ან 1-ელ ეტაპში კლასიფიცირება, დამოკიდებულია კრედიტის განახლებულ ხარისხზე ლიკვიდირების დროს და ასევე იმაზე, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ჯგუფის დამოუკიდებელი საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი მუშაობს „Standard and Poor's“-ის სარეიტინგო მოდელების გამოყენებით, მნიშვნელოვანი რისკის დონის ბარათების საფუძველზე. მოდელები მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე – რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებენ დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედონ მსესხებლის ქცევაზე. პრაქტიკულობიდან გამომდინარე, მოდელები ასევე ეფუძნება ინფორმაციას ეროვნული და საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოებიდან. დეფოლტის ალბათობები, რომლებიც მოიცავს მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას და ფასს (IFRS) 9-ის რისკების კლასიფიკაციის ეტაპებს, თითოეულ ეტაპს განეკუთვნება. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები

ჯგუფის გამოსყიდული და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები მოიცავს ფინანსური მომსახურების ინსტიტუტებს, ბანკებს, ბროკერ-დილერების, ვალუტის გადაცვლის და საკლირინგო ორგანიზაციებს. ამ ურთიერთობებისთვის, ჯგუფის საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი ანალიზს უკეთებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორც არის ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები (მაგ. გარე რეიტინგები) და ანიჭებს შიდა რეიტინგს, როგორც ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ.

კორპორატიული სესხები და სესხები მცირე ბიზნესისთვის

კორპორატიული სესხებისთვის, მსესხებლებს აფასებენ ჯგუფის სპეციალიზებული საკრედიტო რისკის თანამშრომლები. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება საკრედიტო რეიტინგის მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ ისტორიული ფინანსური ინფორმაცია, კლიენტის მიერ მომზადებულ პროგნოზებთან და ბიუჯეტებთან ერთად. ფინანსური ინფორმაცია მოიცავს რეალიზებულ და მოსალოდნელ შედეგებს, გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებს და ნებისმიერ სხვა შესაბამის კოეფიციენტებს, კლიენტის ფინანსური მაჩვენებლების შესაფასებლად. ზოგიერთი ეს ინდიკატორი გათვალისწინებულია კლიენტებთან გაფორმებულ სახელშეკრულებო ვალდებულებებში და შესაბამისად ფასდება უფრო მეტი ყურადღებით;
- ▶ საჯაროდ ხელმისაწვდომი ნებისმიერი ინფორმაცია გარე მხარეებისგან კლიენტების შესახებ. ეს მოიცავს სარეიტინგო სააგენტოების მიერ გაცემულ გარე სარეიტინგო შეფასებებს, დამოუკიდებელ ანალიტიკურ ანგარიშებს, საჯაროდ გასაყიდი ობლიგაციების ფასებს ან პრეს-რელიზებს და სტატიებს;
- ▶ ნებისმიერი მაკრო-ეკონომიკური ან გეოგრაფიული ინფორმაცია, მაგ. კონკრეტული ინდუსტრიის და გეოგრაფიული სეგმენტების შესაბამისი მშპ-ის ზრდა, სადაც ფუნქციონირებს კლიენტი;
- ▶ ნებისმიერი სხვა ობიექტურად დამხმარე ინფორმაცია კლიენტის მართვის ხარისხისა და უნარების შესახებ, კომპანიის მაჩვენებლების შესაბამისად.

რეიტინგის განსაზღვრის ტექნიკების კომპლექსურობა და დეტალიზაცია განსხვავდება ჯგუფის რისკზე დაქვემდებარების და კლიენტის კომპლექსურობისა და ზომის გათვალისწინებით. მცირე ბიზნესისთვის რამდენიმე ნაკლებად კომპლექსური სესხის რეიტინგის განსაზღვრა ხდება ჯგუფის საცალო პროდუქტების მოდელების გამოყენებით.

სამომხმარებლო სესხები და საცხოვრებელი სახლის იპოთეკები

ერთგვაროვანი საცალო სესხის ჯგუფები მოდელირდება ყველაზე შესაბამისი მაკროეკონომიკური ცვლადი მონაცემების საფუძველზე. ამის შემდეგ, თითოეულ ინდივიდუალურ პროდუქტს ენიჭება ინდივიდუალური მაკროეკონომიკური სცენარი. ყოველ საცალო პროდუქტს ენიჭება მინიმუმ 3 მაკროეკონომიკური ცვლადი. სხვა მნიშვნელოვანი შემავალი ინფორმაცია მოდელებში არის მშპ-ის ზრდა, უმუშევრობის დონე, ცვლილებები შემოსავალში/ხელფასის დონე, პერსონალური დავალიანება, მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი, ვალუტის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი (NEE), სამომხმარებლო ფასების ინდექსის ინფლაცია, ხოლო საბინაო იპოთეკური სესხებისთვის – კოეფიციენტი „სესხის ფარდობა უზრუნველყოფის ღირებულებასთან“.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტირებული ოდენობა

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს კლიენტის უნარს გაზარდოს კრედიტის ოდენობა სანამ დეფოლტირებული გახდება და ასევე პოტენციურ ვადაზე ადრე დაფარვას. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად 1-ლი ეტაპის სესხისთვის, ჯგუფი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 ეტაპების და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში. ზოგ შემთხვევაში ჯგუფი მიმართავს კონსერვატიულ მეთოდს, რომელიც იყენებს დაუფარავ დავალიანებას, როგორც დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

კორპორატიული საკრედიტო აქტივებისთვის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების რაოდენობა ფასდება ექვს თვეში ერთხელ ანგარიშის მენეჯერების მიერ და გადაიხედება და მტკიცდება ჯგუფის საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის მიერ.

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

ჯგუფი ახდენს მისი საცალო საკრედიტო პროდუქტების უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე სეგმენტირებას, იმ მნიშვნელოვანი მახასიათებლების საფუძველზე, რომლებიც შეესაბამება მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასებას. გამოყენებული მონაცემები ეფუძნება ზარალის შესახებ მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს და ისინი მოიცავენ გარიგების მახასიათებლების უფრო ფართო ნაკრებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის საგნების უფრო ფართო დიაპაზონი), ასევე ნასესხებ მახასიათებლებს.

საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენება დამატებითი უახლესი მონაცემები და პროგრესული ეკონომიკური სცენარები, ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული ჯგუფისთვის ფასს (IFRS) 9-ის დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთის განსასაზღვრად. საპროგნოზო ინფორმაციის შეფასებისას, მოლოდინი სხვადასხვა სცენარებს ეფუძნება. მნიშვნელოვანი შემავალი ინფორმაციის მაგალითები მოიცავს ცვლილებებს უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებაში, მათ შორის ქონების ღირებულებას იპოთეკისთვის, საქონლის ფასებს, გადახდის სტატუსს ან სხვა ფაქტორებს, რომლებიც ჯგუფში ზარალზე მეტყველებს.

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთები ფასდება პირველი, მეორე და მესამე ეტაპისთვის და თითოეული აქტივის კლასის შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული სეგმენტისთვის. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთების ამოსავალი მონაცემები ფასდება და, შესაძლებლობის შემთხვევაში, დაკალიბრდება სესხის დაბრუნების მიმდინარე მაჩვენებლების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით შეფასების გზით. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

*(ათას ლარში)***25. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა*

ჯგუფი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ჯგუფი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ. ეს შეფასება მოიცავს სხვადასხვა პარამეტრების ანალიზს, მათ შორის, შეუზღუდავად, ფინანსური მდგომარეობის და მაჩვენებლების გაუარესებას. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ჯგუფი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

აქტივების კლასები ჯგუფის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას ინდივიდუალურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მე-3 ეტაპის აქტივებიდან, მხოლოდ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკი, მიუხედავად ფინანსური აქტივების კლასისა;
- ▶ მეორე და მესამე ეტაპები – კორპორატიული და მცირე და საშუალო ზომის სესხები, რომელთა თანხა ერთ მსესხებელზე აღემატება 300 ლარს;
- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი რისკები ფასდება საკრედიტო ზარალის ინდივიდუალურ საფუძველზე შესაფასებლად. ჯგუფის მეთოდოლოგიის მიხედვით, ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე რისკის მატარებელი კრედიტის მინიმალური ზვარი 300 ლარია;
- ▶ კრედიტი, რომელიც 300 ლარზე მცირეა შეიძლება დაექვემდებაროს ინდივიდუალურ შეფასებას ჯგუფის ხელმძღვანელობის გადაწყვეტილებით;
- ▶ სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები (როგორც არის, მოთხოვნები ბანკების მიმართ, ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით და სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული).

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

აქტივების კლასები ჯგუფის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მცირე ბიზნესისთვის ჯგუფის სესხების უფრო მცირე და მეტად გენერული ნაშთები;
- ▶ ყველა საცალო პროდუქტი.

ჯგუფი ამ კრედიტებს უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელზე აჯგუფებს, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე, როგორც არის, მაგალითად ვადაგადაცილების კალათა, პროდუქტის ტიპი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი ან მსესხებლის ინდუსტრია.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას ჯგუფი ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდა;
- ▶ უმუშევრობის დონე;
- ▶ მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი;
- ▶ სავალუტო რისკები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და მოდელები, ყოველთვის არ მოიცავს ბაზრის ყველა მახასიათებელს, ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღში. ზემოთ თქმულის ასახვად, რაოდენობრივი კორექტირებები ან გადაფარვები იშვიათად ხორციელდება დროებითი ცვლილებების სახით, როდესაც ამგვარი სხვაობები მნიშვნელოვნად არსებითია.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ჯგუფი იღებს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ საპროგნოზო ინფორმაციას. ჯგუფის საკრედიტო რისკის დეპარტამენტის ექსპერტები განსაზღვრავენ მრავლობით სცენარებთან დაკავშირებულ შეწონილ მონაცემებს. ცხრილებში ნაჩვენებია მნიშვნელოვანი საპროგნოზო ეკონომიკური ცვლადი მონაცემები/დაშვებები, რომლებიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თითოეულ ეკონომიკურ სცენარში გამოიყენება.

მნიშვნელოვანი დრავირები	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სცენარი		2020	2021	2022
	აღმავალი	მინიჭებული ალბათობები, %			
ქვეყნის სუვერენული რისკ-პრემიის ცვლილება*					
	აღმავალი	25%	+3.0 პროცენტული პუნქტით	-1.0 პროცენტული პუნქტი	-1.0 პროცენტული პუნქტი
	საბაზისო სცენარი	50%	+3.0 პროცენტული პუნქტით	-0.5 პროცენტული პუნქტი	-0.5 პროცენტული პუნქტი
	პესიმისტური	25%	+3.5 პროცენტული პუნქტით	+1.0 პროცენტული პუნქტი	-1.0 პროცენტული პუნქტი
ლარი/აშშ დოლარის ნომინალური სავალუტო კურსი					
	აღმავალი	25%	უცვლელი	გამყარება 5%-ით	გამყარება 5%-ით
	საბაზისო სცენარი	50%	უცვლელი	უცვლელი	უცვლელი
	დაღმავალი	25%	უცვლელი ცვეთა 5%	ცვეთა 15%	გამყარება 5%-ით
რეალური მშპ-ის ზრდის ტემპი (წლიური)					
	აღმავალი	25%	-4.5%	6.0%	5.0%
	საბაზისო	50%	-5.0%	5.0%	4.5%
	შემთხვევა დაღმავალი	25%	-6.0%	1.0%	4.0%
უმუშევრობის დონის ცვლილება					
	აღმავალი	25%	+3.5 პროცენტული პუნქტით	-1.0 პროცენტული პუნქტი	-2.5 პროცენტული პუნქტით
	საბაზისო სცენარი	50%	+4.0 პროცენტული პუნქტით	-0.5 პროცენტული პუნქტი	-2.0 პროცენტული პუნქტით
	დაღმავალი	25%	+5.0 პროცენტული პუნქტით	+0 პროცენტული პუნქტით	-2 პროცენტული პუნქტით
სფი-ს ინფლაციის ტემპი (წლიური)					
	აღმავალი	25%	5.5%	4.0%	3.0%
	საბაზისო სცენარი	50%	5.3%	3.0%	3.0%
	დაღმავალი	25%	6.0%	6.0%	2.5%
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი (%)					
	აღმავალი	25%	-უცვლელი	უცვლელი	-0.75 პროცენტული პუნქტით
	საბაზისო სცენარი	50%	-უცვლელი	-0.25 პროცენტული პუნქტით	-1.00 პროცენტული პუნქტით
	პესიმისტური	25%	+0.25 პროცენტული პუნქტით	+0.75 პროცენტული პუნქტით	-2.00 პროცენტული პუნქტით
ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი					
	აღმავალი	25%	უცვლელი	გამყარება 3%-ით	გამყარება 3%-ით
	საბაზისო	50%	უცვლელი	უცვლელი	უცვლელი
	პესიმისტური	25%	გაუფასურება 3%	გაუფასურება 10%	გამყარება 10%

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რეიტინგი იმართება ჯგუფის შიდა საკრედიტო სარეიტინგო სისტემით, ზემოთ აღწერილი ფორმით. ცხრილში მოცემულია საკრედიტო ხარისხი აქტივების ტიპების მიხედვით ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგების სასესხო მუხლებისთვის, ცხრილში მოყვანილ კატეგორიებზე დაყრდნობით.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შენიშვნა	მალალი შეფასება	სტანდარ-ტული შეფასება	ქვესტან- დარტული შეფასება	გაუფასუ- რებული	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	7 1-ლი ეტაპი	390,352	-	-	-	390,352
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9 1-ლი ეტაპი	203,155	-	-	-	203,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8	1,567,272	15,963	3,920	17,699	1,604,854
- კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით	1-ლი ეტაპი მე-2 ეტაპი მე-3 ეტაპი	429,745 960 -	1,303 210 36	166 292 93	- - 3,623	431,214 1,462 3,752
- მიკრო სესხები	1-ლი ეტაპი მე-2 ეტაპი მე-3 ეტაპი	122,975 17,334 -	1,216 246 31	186 665 158	- - 4,332	124,377 18,245 4,521
- სამომხმარებლო სესხები	1-ლი ეტაპი მე-2 ეტაპი მე-3 ეტაპი	245,550 6,514 -	6,205 1,637 76	75 1,224 223	- - 5,604	251,830 9,375 5,903
- იპოთეკური სესხები	1-ლი ეტაპი მე-2 ეტაპი მე-3 ეტაპი	142,043 4,920 -	617 530 -	7 238 15	- - 1,007	142,667 5,688 1,022
- სალომზარდო სესხები	1-ლი ეტაპი მე-2 ეტაპი მე-3 ეტაპი	120,272 - -	825 - -	- 452 -	- - 493	121,097 452 493
- კორპორაციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხები	1-ლი ეტაპი მე-2 ეტაპი მე-3 ეტაპი	367,996 108,963 -	1,436 1,595 -	44 82 -	- - 2,640	369,476 110,640 2,640
სავალო ფასიანი ქაღალდები - ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	9 1-ლი ეტაპი	271,192	-	-	-	271,192
სესხების გაცემის ვალდებულება	20 1-ლი ეტაპი	124,625	-	-	-	124,625
ფინანსური გარანტიები	20 1-ლი ეტაპი	12,098	-	-	-	12,098
სულ		2,568,694	15,963	3,920	17,699	2,606,276

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	შენიშვნა		მაღალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	ქვესტან- დარტული შეფასება	გაუფასუ- რებელი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	7	1-ლი ეტაპი	207,077	-	-	-	207,077
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	9	1-ლი ეტაპი	124,482	-	-	-	124,482
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	8		1,149,905	13,784	4,163	10,438	1,178,290
- კლიენტებზე გაცემული სესხები, რეგულარული შენატანებით		1-ლი ეტაპი	381,476	2,614	125	-	384,215
		მე-2 ეტაპი	1,215	371	543	-	2,129
		მე-3 ეტაპი	997	69	143	2,689	3,898
- მიკრო სესხები		1-ლი ეტაპი	82,480	1,594	-	-	84,074
		მე-2 ეტაპი	1,781	213	563	-	2,557
		მე-3 ეტაპი	114	35	72	3,261	3,482
- სამომხმარებლო სესხები		1-ლი ეტაპი	145,294	4,625	-	-	149,919
		მე-2 ეტაპი	3,335	1,360	892	-	5,587
		მე-3 ეტაპი	281	64	64	3,580	3,989
- იპოთეკური სესხები		1-ლი ეტაპი	82,904	541	-	-	83,445
		მე-2 ეტაპი	646	109	425	-	1,180
		მე-3 ეტაპი	44	1	-	552	597
- სალომხმარებლო სესხები		1-ლი ეტაპი	118,628	863	-	-	119,491
		მე-2 ეტაპი	-	-	277	-	277
		მე-3 ეტაპი	-	-	-	87	87
- კორპორატიული და მცირე და საშუალო ზომის სესხები		1-ლი ეტაპი	310,386	1,325	-	-	311,711
		მე-2 ეტაპი	18,536	-	1,059	-	19,595
		მე-3 ეტაპი	-	-	-	269	269
სავალო ფასიანი ქაღალდები	9	1-ლი ეტაპი	146,506	-	-	-	146,506
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული.			-	-	-	-	-
სესხების გაცემის ვალდებულება	20	1-ლი ეტაპი	93,613	-	-	-	93,613
ფინანსური გარანტიები	20	1-ლი ეტაპი	17,948	-	-	-	17,948
სულ			1,737,743	13,784	4,163	10,438	1,766,128

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ჯგუფმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც არ არის ვადაგადაცილებული ანგარიშგების თარიღში, ფასდება როგორც ფინანსური აქტივი მაღალი შეფასებით;
- ▶ ფინანსური აქტივი ანგარიშგების თარიღში 30 დღეზე ნაკლები ვადაგადაცილებით, ფასდება როგორც ფინანსური აქტივი სტანდარტული შეფასებით;
- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღიდან 90 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტულზე დაბალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად;

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ჯგუფმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ▶ კლიენტების ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებების შეფასება, რომლებსაც აქვთ სესხები ან გასწევენ ნებისმიერ სხვა საბალანსო რისკს, საბალანსო უწყისის შეფასებას შეესაბამება. სხვა ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებებისთვის, პირობითი ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები მიიჩნევა მაღალ შეფასებად. უპირობო ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები ფასდება კლიენტის კრედიტუნარიანობის შესაბამისად, რომელსაც ჯგუფის ექსპერტები აკონტროლებენ;
- ▶ ფინანსური გარანტიები მიიჩნევა მაღალ დონედ, თუ კლიენტი სახელშეკრულებო პირობების საფუძველზე მოქმედებს. თუ კლიენტი უმეტესად დადებითად მოქმედებს ხელშეკრულების საფუძველზე, ის კლასიფიცირდება სტანდარტული შეფასებით, ხოლო სუსტი შესრულება მიიჩნევა ქვესტანდარტულად და გაუფასურებული ხელშეკრულების დარღვევად.

ჯგუფის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროსა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. სხვადასხვა კატეგორიის რისკებისთვის შესაბამისი შიდა რეიტინგი არსებობს. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

ჯგუფის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2020				2019			
	საქართველო	გეთი	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ	საქართველო	გეთი	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	262,607	367,993	1,502	632,102	399,334	12,455	3,977	415,766
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	203,155	-	-	203,155	124,482	-	-	124,482
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,604,854	-	-	1,604,854	1,177,581	-	-	1,177,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	271,192	-	-	271,192	146,506	-	-	146,506
სხვა აქტივები	274,823	2,451	1,234	278,508	263,811	3,635	3,191	270,637
	2,616,631	370,444	2,736	2,989,811	2,111,714	16,090	7,168	2,134,972
ვალდებულებები								
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	237,007	82,869	2,129	322,005	94,745	-	2,656	97,401
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	2,122,177	30,010	21,169	2,173,356	1,416,600	69,453	79,035	1,565,088
სუბორდინირებული ვალი	72,397	27,535	13,640	113,572	63,720	24,347	11,964	100,031
საიჯარო ვალდებულებები	40,958	-	-	40,958	37,080	-	-	37,080
სხვა ვალდებულებები	29,432	1,700	522	31,654	21,669	3,166	2,732	27,567
	2,501,971	142,114	37,460	2,681,545	1,633,814	96,966	96,387	1,827,167
წმინდა აქტივები/ (ვალდებულებები)	114,660	228,330	(34,724)	308,266	477,900	(80,876)	(89,219)	307,805

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი წარმოადგენს ჯგუფის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ჯგუფის კლიენტები ან კონტრაქტები იხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

ჯგუფი აკონტროლებს სესხის ფაქტიური და მოსალოდნელი დაფარვის ან პოტენციური დაგვიანებით გადახდის მოთხოვნებს და ატარებს საჭირო ღონისძიებებს პოტენციური ზარალის აღკვეთის ან მინიმიზების მიზნით, საუკეთესო შესაძლო ნაბიჯების გადადგმის გზით. ჯგუფი პროაქტიურად ატარებს მოლაპარაკებებს ახალ პოტენციურ მსესხებლებთან, ვადაზე ადრე დაფარვით გამოწვეული საპროცენტო შემოსავლის ნაკლებობის კომპენსირების მიზნით. ნებისმიერი დამატებითი ლიკვიდურობა ინვესტირდება პროცენტთან აქტივებში, შიდა ლიკვიდურობის მართვის პრაქტიკების საფუძველზე.

ეფექტი ერთი წლის დაუბერავ მოგებასა და კაპიტალზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდგენიარად ჩამოყალიბდება:

	<i>წმინდა საპროცენტო შემოსავლის ეფექტი</i>	<i>გავლენა კაპიტალზე</i>
2020	(33,171)	(28,196)
2019	(24,369)	(20,714)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკის მართვა და ზედამხედველობა

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ჯგუფს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა რომელიმე ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ ჯგუფის მიდგომაა, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და ჯგუფის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე. სხვა მიზნებში შედის ჯგუფის საქმიანობის დაფინანსების წყაროების დაბალანსება, სებ-ის სტანდარტების დაკმაყოფილება, კრიზისული სიტუაციების მართვა და დაფინანსების დანახარჯების გაკონტროლება.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირების ძირითადი ხერხებია ლიკვიდურობის რეზერვების შექმნა, დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება და დაფინანსების ვადების გახანგრძლივება. თუმცა, სავალდებულო მოთხოვნებზე მნიშვნელოვნად მეტი ლიკვიდურობა მოულოდნელი წმინდა ფულადი ნაკადების შემოდინების გამო თავიდან უნდა იქნეს აცილებული და დირექტორთა საბჭომ უნდა განიხილოს და შეარჩიოს ლიკვიდურობის სათანადო დონემდე დაყვანის ზომები.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ხაზინის განყოფილებას ევალუა ლიკვიდურობისა და დაფინანსების რისკების მართვა და მათი შენარჩუნება იმ ზღვრებსა და ლიმიტებში, რომლებიც დაწესებულია პოლიტიკით რისკის დასაშვები დონის შესახებ. ხაზინის განყოფილება ცენტრალიზებულად მართავს ლიკვიდურობის რისკს და მინიმუმ კვირაში ერთხელ წარუდგენს ანგარიშს დირექტორთა საბჭოს. ლიკვიდურობის რისკის მართვასა და მონიტორინგთან დაკავშირებულ უმნიშვნელოვანეს გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების კომიტეტი იღებს. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს ანალიზისთვის ამოსავალ მონაცემებს წარუდგენს სახაზინო დეპარტამენტს და საწარმოს რისკის მართვის განყოფილებას. საწარმოს რისკის მართვის დეპარტამენტი დამატებით ატარებს ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციის სტრესგამძლეობის ყოველთვიურ ანალიზს და შედეგებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს ამცნობს.

ბანკს აქვს აღდგენის გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს ზეწოლას ლიკვიდურობის გამომწვევ მოვლენებზე და აღდგენის გეგმის სტრატეგიას. რადგან სტრესის მოვლენის ხასიათის ზუსტად განსაზღვრა წინასწარ შეუძლებელია, შემუშავებულია გეგმები, რომლებიც მოქნილია სტრესის მოვლენის სხვადასხვა ხასიათისა და სიმძიმის მიმართ და შეიცავს მოქმედებათა არჩევანს, რომელიც საჭირო დროს შესაბამისად გამოიყენება. ლიკვიდურობის გამომწვევ მოვლენებს ყოველდღიურად აკონტროლებს სახაზინო დეპარტამენტი და საწარმოს რისკის მართვის განყოფილება. ნებისმიერი პოტენციური გამომწვევი მოვლენა ეცნობება დირექტორთა საბჭოს და განიხილება აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ. აღდგენის გეგმა მოიცავს დამატებითი ლიკვიდურობის წარმოქმნის ეტაპობრივ ნაბიჯებს მძიმე სტრესის დასაძლევად, რომლებსაც აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტისა და დირექტორთა საბჭოს მეთვალყურეობით ახორციელებს ხაზინის დეპარტამენტის უფროსი.

ჯგუფი მიმართავს სტრესულ ტესტირებას და სცენარულ ანალიზს, რომ შეაფასოს მოულოდნელი და მძიმე სტრესის მოვლენების გავლენა მის ლიკვიდურობის პოზიციაზე. სცენარები მოიცავს როგორც ჯგუფისთვის სპეციფიკურ, ისე ბაზართან დაკავშირებულ რისკის დადგომის შემთხვევებს.

სავალდებულო მოთხოვნები

სებ-ი საქართველოში მოქმედი ყველა ბანკისგან მოითხოვს, რომ დაიცვან მინიმუმ 30.0%-იანი საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი, რომელიც დაანგარიშდება, როგორც საშუალო ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა შესაბამისი თვის საშუალო ვალდებულებებთან, ფინანსური დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრებისა და გარეგანსური ვალდებულებების ნაწილის (ექვს თვემდე დარჩენილი ვადით) ჩათვლით. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის თვითური საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 47.11% იყო (2019 წლის 31 დეკემბერი: 43.0%).

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) დაანგარიშდება ბაზელ III-ის საფუძველზე. სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 75,0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლარში, და 100,0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში და მთლიანობაში. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 146.6%-ს. იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 110.9%, ხოლო უცხოურ ვალუტაში 173.7% (2019 წლის 31 დეკემბერი: მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი იყო 159.6%, იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 121.6%, ხოლო უცხოურ ვალუტაში – 216.6%).

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ჯგუფი მოელის, რომ შეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ჯგუფს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ჯგუფის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 წელზე თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე ზეტი	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	240,413	1,258	56,646	33,241	331,558
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,516,275	397,173	279,571	86,609	2,279,628
საიჯარო ვალდებულებები	2,427	7,274	32,036	18,137	59,874
სუბორდინირებული ვალი	2,187	7,354	140,477	3,413	153,431
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	1,761,302	413,059	508,730	141,400	2,824,491

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(8,214)	–	(70,948)	–	(79,162)
გადინება	8,028	–	68,507	–	76,535

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(157,727)	(33,898)	–	–	(191,625)
გადინება	162,766	38,781	–	–	201,547

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1 წელზე თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე ზეტი	სულ
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	96,724	819	–	–	97,543
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ	1,061,212	406,950	134,442	747	1,603,351
საიჯარო ვალდებულებები	2,218	5,986	23,955	11,913	44,072
სუბორდინირებული ვალი	1,837	6,508	59,487	74,834	142,666
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	1,161,991	420,263	217,884	87,494	1,887,632

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(58,852)	(23,340)	(18,247)	–	(100,439)
გადინება	57,213	21,988	17,765	–	96,966

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები – მთლიანი დაფარული					
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების უარყოფითი სამართლიანი ღირებულება (შემოდინება)	(117,178)	(15,283)	(32,566)	–	(165,027)
გადინება	117,667	16,911	38,781	–	173,359

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს საკონტრაქტო ვადის ამოწურვას ჯგუფის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით. თითოეული გამოყენებული სესხის პირობითი ვალდებულება შეტანილია იმ ყველაზე ადრეული თარიღით, როდესაც შესაძლებელი გახდება მისი გამოყენება. გამოშვებული ფინანსური საგარანტიო კონტრაქტების შემთხვევაში, გარანტიის მაქსიმალური თანხა ნაწილდება იმ ყველაზე ადრეულ პერიოდზე, როდესაც შესაძლებელი იქნება გარანტიის გამოთხოვნა.

	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
2020	132,574	4,347	4,554	190	141,665
2019	102,757	9,889	5,766	231	118,643

ჯგუფის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ხაზინის განყოფილება მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს. აქტივებისა და ვალდებულებების მოდელირება საჭიროა, როდესაც საკონტრაქტო ვადა ადეკვატურად არ ასახავს ლიკვიდურობის რისკის პოზიციას. ჯგუფის შემთხვევაში ამის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაგალითი იქნებოდა საცალო, კორპორატიული და მუნიციპალური თუ სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციების მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები. მართალია, ხელშეკრულებების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშები მოთხოვნამდე ივარება და შემნახველი ანგარიშები მცირე ხნით ადრე მოთხოვნისას, მომხმარებლების ფართო ბაზა – რიცხოვრივი თვალსაზრისითაც და მენაბრეების ტიპების მიხედვითაც – ეხმარება ბანკს ნაშთების მოულოდნელი მერყეობისგან თავის დასაცავად. ასეთი ანგარიშები ქმნის ფინანსური რესურსების სტაბილურ ბაზას ჯგუფის ოპერაციებისა და ლიკვიდურობის საჭიროებებისთვის. ქვემოთ ცხრილი გვიჩვენებს ჯგუფის ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა.

	2020			2019		
	<i>ერთი წლის ვადაში</i>	<i>ერთ წელზე მეტ ვადაში</i>	<i>სულ</i>	<i>ერთი წლის განმავლო-ბაში</i>	<i>ერთ წელზე მეტ ვადაში</i>	<i>სულ</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	632,102	-	632,102	415,766	-	415,766
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	203,155	-	203,155	124,482	-	124,482
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	973,725	631,129	1,604,854	532,041	645,540	1,177,581
სულ	1,860,735	850,568	2,711,303	1,112,750	751,585	1,864,335
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	239,371	82,634	322,005	97,401	-	97,401
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ:	1,353,432	819,924	2,173,356	772,238	792,850	1,565,088
- მიმდინარე ანგარიშები	776,475	542,738	1,319,213	209,892	677,595	887,487
- ვადიანი ანაბრები (სადეპოზიტო სერტიფიკატების ჩათვლით)	576,957	277,186	854,143	562,346	115,255	677,601
საიჯარო ვალდებულებები	6,133	34,825	40,958	5,940	31,140	37,080
სუბორდინირებული ვალი	-	113,572	113,572	-	100,031	100,031
სულ	1,598,936	1,050,955	2,649,864	875,579	924,021	1,799,600
წმინდა	261,799	(200,387)	61,412	237,171	(172,436)	64,735

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

აქტივების ვადიანობა დამოკიდებულია მათ საბალანსო თანხებზე და შესაბამისი წლის 31 დეკემბრისთვის, იურიდიული თვალსაზრისით, ყველაზე ადრე გამოყენებად ვადაზე. ვალდებულებების ვადიანობა დამოკიდებულია ხელშეკრულების მიხედვით უადრეს ვადაზე, ან პირველივე მოთხოვნაზე, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა. მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების ნაწილი წარმოდგენილია ერთ წელზე მეტი ვადის დიაპაზონში მათი სტაბილური ხასიათის გამო. კლიენტთა დეპოზიტების დივერსიფიცირება დეპოზიტორთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ჯგუფის გამოცდილება იმაზე მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და დეპოზიტები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეპ-ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ჯგუფის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „მუდმივ“ ნაწილთან დაკავშირებით გამოთქმული ვარაუდების საფუძველზე.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების მიმართ მთლიანმა ვალდებულებებმა შეადგინა ლ 2,173,356 (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ლ 1,565,088). აქედან მიმდინარე ანგარიშებზე მოდიოდა ლ 1,319,213 (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: ლ 887,487). ბანკი ყოველდღიურად ატარებს მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების სტაბილურობის ანალიზს წინა ორი წლის პერიოდისთვის. წინა 24 თვის შესაბამის პერიოდებში ეს ნაშთები ლ 542,738-ზე ნაკლები არ ყოფილა (2019 წ.: ლ 542,168). ამიტომ, ზედა გრაფიკში ეს თანხები ასახულია, როგორც ვალდებულებები კლიენტების მიმართ ერთ წელზე მეტი ვადის დიაპაზონში. კლიენტების მიმართ ვალდებულებების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვადები რომ გაგვეთვალისწინებინა, კუმულაციური ლიკვიდურობის გეპი ერთ წელიწადში, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უარყოფითი იქნებოდა და შეადგენდა ლ 280,939-ს (2019 წლის 31 დეკემბერი: უარყოფითი ლ 440,424).

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს საკმარისი ლიკვიდური უზრუნველყოფა ჰქონდა, რათა შეტყობინებისთანავე მოეხიდა სებ-იდან ლ 112,959 (2019 წ.: ლ 93,579).

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომელიც მოქმედებს ფინანსური ბაზრის მთლიან მაჩვენებლებზე. საბაზრო რისკების ძირითადი ტიპები მოიცავს საპროცენტო განაკვეთების რისკს, სავალუტო რისკს და მათი არასტაბილურობის დონეს. საბაზრო რისკი მეტწილად სავაჭრო საქმიანობებიდან წარმოიშობება. ჯგუფი არ გასწევს სავაჭრო საქმიანობებთან დაკავშირებულ საბაზრო რისკს, რადგან ბანკი, დასაშვები რისკის დონესთან ერთად, არ არის ჩართული სავაჭრო საქმიანობებში. საბანკო საქმიანობებთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი მოიცავს საკუთარი კაპიტალის დაღუპვის რისკს და საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკს, რომელიც საშუაშალო საბანკო საქმიანობებიდან მოდის. საბანკო ჩანაწერებში ბანკი გასწევს საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე.

მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების მგრძობელობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების განაკვეთების გადასინჯვის ან დაფარვის ვადის თავისებურებების გამო ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე საპროცენტო განაკვეთებში ნავარაუდები ცვლილებების ეფექტს. ჯგუფს ექნება საპროცენტო განაკვეთის რისკი, თუ კონკურენტები მკვეთრად შეამცირებენ საპროცენტო განაკვეთებს სასესხო პროდუქტებზე ან გაიზრდება ფულადი სახსრების მოზიდვის ხარჯი მაკროეკონომიკური, და კონკრეტულად ჯგუფთან დაკავშირებული, მოვლენების გამო.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. სებ-ის მოთხოვნით, ბანკს ევალება ბალანსური და მთლიანი აგრეგირებული (გარეგულანსურის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციების მონიტორინგი და ამ უკანასკნელის შენარჩუნება ბანკის მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის 20.0%-ის ოდენობით. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა შეინარჩუნა აგრეგირებული ღია სავალუტო პოზიცია საზედამხედველო კაპიტალის 13.8%-ის ოდენობით (2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით: 3.5%).

ბანკს დამტკიცებული აქვს სავალუტო რისკი მართვის პოლიტიკა, რომლის მიზანიც არის ბანკისთვის სავალუტო რისკების მართვის პარამეტრების დაწესება.

სავალუტო რისკის მართვის პროცესი, სხვებთან ერთად, შემდეგსაც მოიცავს:

- ▶ ადეკვატური მეთოდოლოგიის შერჩევა სავალუტო რისკის გამოვლენასა და რაოდენობრივ შეფასებაზე;
- ▶ ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიური მონიტორინგი;
- ▶ სავალუტო რისკის მინიმუმამდე დაყვანა დადგენილი ლიმიტების დაცვით;
- ▶ გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი უარყოფითი ტენდენციების გამოვლენა და ამის მიზეზებისა და შესაძლო შედეგების ანალიზი;
- ▶ რეკომენდაციების შემუშავება სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიაზე;
- ▶ სავალუტო რისკის ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების ტიპებისა და ლიმიტების განსაზღვრა.

პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის დონის ლიმიტებს ვალუტების მიხედვით და ასევე აგრეგირებული რისკის პოზიციების ლიმიტებს, რომლებიც უფრო კონსერვატიულია, ვიდრე სებ-ის მიერ დაწესებული ლიმიტები. ბანკის მხრიდან ამ ლიმიტების დაცვა ყოველდღე კონტროლდება სახაზინო დეპარტამენტის და საწარმოს რისკის მართვის განყოფილების მიერ.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ჯგუფისათვის ყველაზე მაღალი რისკის მატარებელი ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად გამოხატულია ჯგუფის არასავალუტო ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ანალიზის დროს ფასდება უცხოური ვალუტის ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

ვალუტა	ლარის გაცვლითი კურსის გამყარება/ (გაუფასურება) შესაბამის ვალუტასთან მიმართებით %-ში 2020 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2020 წ.	ლარის გაცვლითი კურსის გამყარება/ (გაუფასურება) შესაბამის ვალუტასთან მიმართებით %-ში 2019 წ.	ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2019
	აშშ დოლარი	6.34%	(2,077)	3.94%
ევრო	0.18%	(16)	3.31%	(93)

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი განისაზღვრება, როგორც ფინანსური ზარალის განცდის საფრთხე, რომელსაც განაპირობებს შიდა პროცესების, სისტემების, ან ადამიანების არაადეკვატურობა ან უმოქმედობა, ან გამიზნული, შემთხვევითი, თუ ბუნებრივი გარე მოვლენები. გარე მოვლენებს, სხვებთან ერთად, მიეკუთვნება თაღლითობა, წყალდიდობა, ხანძარი, მიწისძვრა, ტერორისტების თუ ჰაკერების თავდასხმა. საკრედიტო ან საბაზრო მოვლენები, როგორც არის გადაუხდელობა ან ღირებულების მერყეობა საოპერაციო რისკის ფარგლებში არ ექვევა. საოპერაციო რისკის ნაწილია შესაბამისობის რისკიც. შესაბამისობის რისკი არის იმის შესაძლებლობა, რომ ბანკს მარეგულირებელი ორგანოსგან დაეკისროს სანქციები, განიცადოს ფინანსური ზარალი და/ან საფრთხე შეექმნას მის რეპუტაციას იმის გამო, რომ მან ვერ შეასრულა მოქმედი კანონმდებლობა, კანონქვემდებარე აქტები და ნორმები. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკს.

საოპერაციო რისკების მართვის მიზანია არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესებიდან, ადამიანებიდან და სისტემებიდან, ან გარე მოვლენებიდან წარმოშობილი რისკების იდენტიფიცირება და მათი გავლენის შემცირება შესაბამის ვითარებაში, ან ეკონომიკური პასუხისმგებლობის ფარგლებში.

ბანკმა შექმნა საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურა და ყველა შესაძლო ღონისძიებას ატარებს იმის გასააზრებლად, თუ რამდენად ექვემდებარება ბიზნესი სხვადასხვა საოპერაციო რისკებს, რომლებიც წარმოიშობა არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესებიდან, ადამიანებიდან ან სისტემებიდან, ან გარე მოვლენებიდან. საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურის მიზანია ბანკს მისცეს საოპერაციო რისკის ეფექტურობის და შესაბამისობის შესახებ ინფორმაციის მოგროვების, შეფასების, მართვისა და ანგარიშგების შესაძლებლობა.

საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტის, ფიზიკური უსაფრთხოების დეპარტამენტის, პრობლემური სესხებისა და სასამართლო დავების, შიდა აუდიტისა და ბიზნესის მფლობელების პასუხისმგებლობები განსაზღვრულია საოპერაციო რისკების მართვის პოლიტიკაში საოპერაციო რისკების მართვის სტრუქტურის ფარგლებში.

ზოგადად, ბანკს არ გააჩნია საოპერაციო რისკების დასაშვები დონე და მისი მიზანია რისკის მოვლენებით გამოწვეული ზარალის შემცირება იმ დონემდე, სადაც მათ არსებითი გავლენა არ ექნება ბანკზე. ბანკს თაღლითობასთან, ინფორმაციის უსაფრთხოებასთან (ინფორმაციული ტექნოლოგიების ჩათვლით) და შესაბამისობის დარღვევებთან დაკავშირებული დაბალი დასაშვები დონე აქვს, შესაბამისად ბანკი ყველა ღონეს ხმარობს იმისათვის, რომ აღმოფხვრას ამ ტიპის რისკები. ამგვარი შემთხვევების უმრავლესობა სამართალდამცავ ორგანოებში მიემართება.

ყველა ინციდენტის, ზარალის და შესაძლო ხარვეზების შესახებ მტკიცებულებების მოპოვების და მათზე შესაბამისი რეაგირებისთვის შემუშავებულია რისკის მოვლენების მონაცემთა ბაზა. ეს არის ტექნიკური ინსტრუმენტი ბანკისთვის, ამგვარი ინფორმაციის სისტემატიურად მოსაპოვებლად. ეს ინფორმაცია გამოიყენება რისკების იდენტიფიცირების პროცესის და მათი მართვის შესაბამისი მიდგომების გაუმჯობესებისთვის. მონაცემების მოგროვებას და მათ შესაბამის ანალიზს ცენტრალიზებული წესით ახორციელებს საოპერაციო რისკების მართვის დეპარტამენტი. რისკის მოვლენების მონაცემთა ბაზიდან საოპერაციო რისკის მოვლენები არსებითი გავლენებით, რომლებსაც მოყვება პირდაპირი და არაპირდაპირი ზარალი, ანგარიშის სახით წარედგინება დირექტორთა საბჭოს.

ჯგუფის სტანდარტებთან შესაბამისობას ხელს უწყობს შიდა აუდიტის მიერ განხორციელებული პერიოდული შემოწმებების პროგრამა. შიდა აუდიტის შემოწმებების შედეგები განიხილება შესაბამისი მიმართულებების ხელმძღვანელებთან და შედეგები წარედგინება აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

(ათას ლარში)

25. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საოპერაციო რისკი (გაგრძელება)

რისკის შემცირების მნიშვნელოვანი კონტროლები, რომლებსაც იყენებს ბანკი, მისი საოპერაციო რისკ-პროფილიდან და სამეთვალყურეო საბჭოს რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკიდან მომდინარეობს. ბანკი აქტიურად იყენებს კორპორატიულ დაზღვევას თავისი საოპერაციო რისკების შესამცირებლად.

2021 წლის დასაწყისში შეიმჩნეოდა ვითარების გლობალური გაუმჯობესების ნიშნები, პანდემიის დაწყების 2020 წლის შემდეგ. 2021 წლიდან მოსალოდნელია საქართველოს ეკონომიკის თანდათანობითი აღდგენა. მოსალოდნელია უფრო ნელი ტემპით აღდგენა ტურიზმიდან მიღებულ შემოსავლებში და, შესაბამისად, ძლიერი ადგილობრივი მოთხოვნა გამოიწვევს რეალური მშპ-ის ზრდას -4,5%-მდე მიმდინარე წელს. ასევე მოსალოდნელია აღდგენის ტემპის ზრდა საშუალო ვადაზე, რასაც ტურიზმის და გარე მოთხოვნის თანდათანობით აღდგენაზეა დამოკიდებული.

მოკლევადიან პერსპექტივაში, წლიური ინფლაცია მოსალოდნელია, რომ იქნება სამიზნე დონეზე მაღალი, თუმცა ერთჯერადი ფაქტორების ვადის გასვლის და უფრო მკაცრი მონეტარული პოლიტიკური პოზიციის არარსებობის გამო, მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია სამიზნე დონეს დაუბრუნდება მომავალი წლის დასაწყისისთვის. მონეტარული პოლიტიკა დამატებით გამკაცრდა მოკლევადიანი მერყეობების ინფლაციის გრძელვადიან მოლოდინებზე გადასვლის თავიდან აცილების მიზნით. მოლოდინებზე სასურველი ეფექტის შემდეგ, რომელიც ინფლაციის აღმასვლის შემობრუნებაში აისახა, მოსალოდნელია, რომ სებ შეამცირებს განაკვეთს და თანდათანობით გრძელვადიან ნეიტრალურ დონეზე შექერდება.

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა

ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს, როგორც არის ძირითადი საშუალებები, გარე შემფასებლები აფასებენ. გარე შემფასებლების დაქირავების თაობაზე ხელმძღვანელობა ყოველწლიურად იღებს გადაწყვეტილებას ბანკის აუდიტის კომიტეტთან შეთანხმებით. შერჩევის კრიტერიუმებში შედის ბაზრის ცოდნა, რეპუტაცია, დამოუკიდებლობა და პროფესიული სტანდარტების დაცვა. შემფასებლების როტაცია ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ ხდება. ხელმძღვანელობა, ჯგუფის გარე შემფასებლებთან გამართული განხილვების შემდეგ გადაწყვეტს, თითოეულ შემთხვევაში შეფასების რომელი მეთოდები და მონაცემები გამოიყენოს.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ჯგუფი აანალიზებს იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებების ცვლილებას, რომელთა ხელახლა შეფასებაც აუცილებელია ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკიდან გამომდინარე. ამ ანალიზისთვის ხელმძღვანელობა ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად მონაცემებს, რისთვისაც შეფასების გაანგარიშებაში გამოყენებულ ინფორმაციას უდარებს ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებს. ხელმძღვანელობა, ჯგუფის გარე შემფასებლებთან ერთად, ასევე ადარებს ყოველ ცვლილებას თითოეული აქტივისა და ვალდებულების სამართლიან ღირებულებაში შესაბამის გარე წყაროებთან, რათა განსაზღვროს ეს ცვლილება კანონზომიერია, თუ არა. ხელმძღვანელობა და ჯგუფის გარე შემფასებლები შეფასების შედეგებს წარუდგენენ აუდიტის კომიტეტსა და ჯგუფის დამოუკიდებელ აუდიტორებს. ამასთან, ხდება შეფასებაში გამოყენებული ძირითადი დაშვებების განხილვაც.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

შეფასების ტექნიკის მეშვეობით ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრისა და წარდგენისათვის ჯგუფი შემდეგ იერარქიას იყენებს:

- ▶ დონე 1: ანალოგიური აქტივებისა და ვალდებულებების კოტირებული (არაკოტირებული) ფასები მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: სხვა მეთოდები, რომლებისთვისაც გამოყენებული ყველა ამოსავალი მონაცემი, რომელიც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე, არის პირდაპირ ან არაპირდაპირ განსაზღვრადი; და
- ▶ დონე 3: მეთოდი, რომლის დროსაც გამოიყენება ამოსავალი მონაცემები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი გავლენა აქვთ აღრიცხულ სამართლიან ღირებულებაზე და არ ეყრდნობიან საბაზრო მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, ჯგუფმა აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის, თვისებებისა და რისკების ან, ზემოაღნიშნული განმარტების შესაბამისად, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონის მიხედვით.

2020 წლის 31 დეკემბერს	შეფასების თარიღი	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
		(დონე 1)	(დონე 2)	(დონე 3)	სულ
სამართლიანი ღირებულებით					
შეფასებული აქტივები					
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	2020 წლის 31 დეკემბერი	-	2,297	-	2,297
საინვესტიციო ქონება	2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-	3,267	3,267
ძირითადი საშუალებები – მიწა და შენობა-ნაგებობები	2020 წლის 31 დეკემბერი	-	-	91,987	91,987
		<u>-</u>	<u>2,297</u>	<u>95,254</u>	<u>97,551</u>
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები					
2020 წლის 31 დეკემბერი		-	632,102	-	632,102
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ					
2020 წლის 31 დეკემბერი		-	203,155	-	203,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები					
2020 წლის 31 დეკემბერი		-	1,604,854	-	1,604,854
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2020 წლის 31 დეკემბერი	-	271,192	-	271,192
		<u>-</u>	<u>2,711,303</u>	<u>-</u>	<u>2,711,303</u>
სამართლიანი ღირებულებით					
შეფასებული ვალდებულებები					
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	2020 წლის 31 დეკემბერი	-	9,744	-	9,744
		<u>-</u>	<u>9,744</u>	<u>-</u>	<u>9,744</u>
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე					
2020 წლის 31 დეკემბერი		-	322,005	-	322,005
ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ					
2020 წლის 31 დეკემბერი		-	2,173,356	-	2,173,356
საიჯარო ვალდებულებები					
2020 წლის 31 დეკემბერი		-	40,958	-	40,958
სუბორდინირებული ვალი					
2020 წლის 31 დეკემბერი		-	113,572	-	113,572
		<u>-</u>	<u>113,572</u>	<u>-</u>	<u>113,572</u>

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბერს	შეფასების თარიღი	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
		(დონე 1)	(დონე 2)	(დონე 3)	სულ
სამართლიანი ღირებულებით					
შეფასებული აქტივები					
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	1,079	1,079
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	2,433	-	2,433
საინვესტიციო ქონება	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	2,619	2,619
ძირითადი საშუალებები – მიწა და შენობა-ნაგებობები	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	-	82,777	82,777
		-	2,433	86,475	88,908
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	415,766	-	415,766
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	124,482	-	124,482
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	1,177,581	-	1,177,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	144,951	-	144,951
		-	1,864,335	-	1,864,335
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები					
სავალუტო ფორვარდები და სვოპები					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	7,902	-	7,902
		-	7,902	-	7,902
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ვალდებულებები ფინანსური დაწესებულებების წინაშე					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	97,401	-	97,401
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	1,565,088	-	1,565,088
საიჯარო ვალდებულებები					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	37,080	-	37,080
სუბორდინირებული ვალი					
2019 წლის 31 დეკემბერი	2019 წლის 31 დეკემბერი	-	100,031	-	100,031
		-	1,799,600	-	1,799,600

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში გაწერილია ჯგუფის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში და მათი სამართლიანი ღირებულება არსებითად განსხვავდება მათი საბალანსო ღირებულებისგან. ცხრილი არ მოიცავს არაფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებს.

	<i>საბალანსო ღირებულება</i>	<i>სამართლიანი ღირებულება</i>	<i>აუღიარებელი შემოსულობა/ (ზარალი)</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>	<i>სამართლიანი ღირებულება</i>	<i>აუღიარებელი შემოსულობა/ (ზარალი)</i>
	<i>2020</i>	<i>2020</i>	<i>2020</i>	<i>2019</i>	<i>2019</i>	<i>2019</i>
ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები						
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,604,854	1,608,041	3,187	1,177,581	1,177,581	–
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	271,192	270,694	(498)	146,506	144,951	(1,555)
საიჯარო ვალდებულებები	40,958	47,730	(6,772)	37,080	37,451	(371)
სუბორდინირებული ვალი	113,572	122,361	(8,789)	100,031	108,605	(8,574)
არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულების მთლიანი უღიარებელი ცვლილება			(12,872)			(10,500)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების განსასაზღვრად გამოიყენება, ასევე ერთეულები, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, თუმცა მათი სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრულია.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და ფორვარდულ სავალუტო კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

კოტირებული თამასუქების და ობლიგაციების სამართლიანი ღირებულება ეყრდნობა ფასების კოტირებას საანგარიშგებო თარიღისთვის და მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მე-2 დონეს. არაკოტირებული ინსტრუმენტების, მომხმარებლებზე გაცემული სესხების, კლიენტთა ანაზღაურების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების, სებ-ისთვის და საკრედიტო დაწესებულებებისთვის გადასახდელი თანხების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება და შენობა-ნაგებობები

უძრავი ქონების შეფასების სამი ძირითადი მეთოდი არსებობს:

საბაზრო მიდგომა

განსაზღვრავს უძრავი ქონების საბაზრო ფასის ზღვარს, რისთვისაც ამოწმებს მყიდველების მიერ შესაფასებელი ქონების ანალოგიურ ობიექტებში გადახდილ ფასებს. ხდება ყიდვის გარიგების საფუძვლიანი შემოწმება, რათა დაზუსტდეს, რომ გარიგების მხარეები სათანადოდ იყვნენ მოტივირებულები. არ განიხილება ისეთი გასაყიდი ფასები, რომლებშიც გარიგების მხარეს აქვს ბაზრის ტიპური მონაწილისგან განსხვავებული მოტივაცია, მაგ. სპეციფიკური ყიდვა-გაყიდვის გარიგებები, სადაც მყიდველი მზად არის ზედმეტი გადაიხადოს გარკვეულ ქონებაში. ამ მეთოდის მიხედვით ხდება შედარების ერთეულების, მაგალითად შენობის მთლიანი ფართობის ერთი კვადრატული მეტრის ფასის გაანალიზება. გაყიდვების/კოტირების კორექტირებები ხდება ადგილმდებარეობის, ზომის, სიძველისა და მდგომარეობის, დაფინანსებისა და ბევრი სხვა ფაქტორის მიხედვით, რომლებმაც შეიძლება რამე გავლენა მოახდინონ ღირებულებაზე.

შესაფასებელი ქონების საბაზრო ღირებულების გაყიდვების შედარებითი (საბაზრო მონაცემების) მეთოდით ანალიზისას გამოიყენება საუკეთესო ხელმისაწვდომი, უახლესი და მსგავსი ობიექტების გასაყიდი/კოტირებული ფასები საანგარიშგებო თარიღისთვის.

შესადარისი ობიექტების გაყიდვისა და კოტირების ფასების შესახებ ინფორმაცია მიიღება საბროკერო კომპანიებისგან, შუამავლებისა და ბროკერებისგან, ასევე საჯარო წყაროებიდან, მათ შორის ვებგვერდებზე განთავსებული საბროკერო მომსახურების განცხადებებიდან და გამოქვეყნებული მონაცემებიდან. შემდეგ ხდება ამ ინფორმაციის გადამოწმება ობიექტების მფლობელებთან და/ან აღნიშნულ გარიგებებში მონაწილე პრინციპალებთან თუ ბროკერებთან.

დანახარჯების მეთოდი

უძრავი ქონების ღირებულებას განსაზღვრავს ანალოგიური დანიშნულებით მიწის შესყიდვისა და ახალი შენობის აშენების ან ძველი შენობის განახლების ხარჯის გამოანგარიშებით, დაგვიანებით გამოწვეული დამატებითი ხარჯების გარეშე. მიწისა და მშენებლობის ხარჯებს, ჩვეულებრივ, ემატება მეწარმის წამახალისებელი ანაზღაურება ან დეველოპერის მოგება/ზარალი. ძველი შენობების შემთხვევაში დანახარჯების მეთოდი გამოიყენება ცვეთის ხარჯის გამოსათვლელად, ფიზიკური ცვეთისა და ფუნქციონალური ცვეთის ჩათვლით.

ხარჯის ჩანაცვლების მეთოდის ძირითადი მიდგომა იმას გულისხმობს, რომ არავინ გადაიხდის მოცემულ ქონებაში იმაზე მეტს, ვიდრე დაუჯდებოდა მისი აშენება.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

დანახარჯების მეთოდი შემდეგ ეტაპებს მოიცავს:

- ▶ მიწის სავარაუდო ღირებულების გაანგარიშება;
- ▶ გაუმჯობესების აღდგენითი ან ჩანაცვლების ხარჯის გაანგარიშება;
- ▶ ყველა წყაროდან (ფიზიკური, ფუნქციონალური ცვეთა, გარეგანი და ეკონომიკური დაძველება) დარიცხული ცვეთის გაანგარიშება;
- ▶ აღდგენითი ან ჩანაცვლების ხარჯიდან დარიცხული ცვეთის გამოკლება, ცვეთის დარიცხვის შემდგომი გაუმჯობესების ხარჯის გამოსათვლელად;
- ▶ აღჭურვილობის ხარჯის გაანგარიშება და ცვეთის გამოკლება;
- ▶ ცვეთის დარიცხვის შემდგომი გაუმჯობესების ხარჯის დამატება ცვეთის დარიცხვის შემდგომ აღჭურვილობის ხარჯისა და მიწის ღირებულებისთვის, ქონების მთლიანი ღირებულების მისაღებად.

შემოსავლის კაპიტალიზაციის მეთოდი

შემოსავლების წარმოქმნის მეთოდოლოგია ეყრდნობა შესაფასებელი ქონების ექსპლუატაციის შედეგად მიღებულ ჰიპოთეტურ შემოსავალს. უძრავი ქონების საბაზრო ღირებულების მიახლოებითი გაანგარიშება ხდება კაპიტალიზაციის კოეფიციენტზე დაყრდნობით, რომელიც გამოითვლება ალტერნატიული საინვესტიციო მეთოდოლოგიის გრძელვადიანი განაკვეთის საფუძველზე.

დისკონტირებული ფულადი ნაკადები

დასრულებული საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით. რეალური და პროგნოზირებული საბაზრო მოთხოვნის, საწარმოებელი საქონლის/გასაწევი მომსახურების ტიპების, ფასწარმოქმნის პოლიტიკისა და ბაზარზე მოსალოდნელი კონკურენციის საფუძველზე, შემუშავდება ბიზნესის სტრატეგიული ფინანსური პროგნოზი. დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდით, ქონების სამართლიანი ღირებულების დაანგარიშება ხდება ექსპლუატაციის ვადის განმავლობაში მისი საკუთრების შედეგად მისაღები სარგებლისა და ვალდებულების დაშვებების საფუძველზე, გასვლის და საბოლოო ღირებულების ჩათვლით. დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდი შემოსავლის მეთოდით შეფასების ფარგლებში ფართოდ გამოიყენება და ნიშნავს უძრავ ქონებაზე ფულადი ნაკადების პროგნოზირებას. შემდეგ ხდება ამ პროგნოზირებული ფულადი ნაკადების დისკონტირება საბაზრო დისკონტირების განაკვეთით, რათა დადგინდეს უძრავ ქონებასთან დაკავშირებით შემომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელი ღირებულება. ფულადი ნაკადების ვადიანობასა და შემოდინება-გადინების დროებზე მოქმედებს ისეთი მოვლენები, როგორც არის იჯარის გადასინჯვა, საიჯარო ხელშეკრულების განახლება და მოიჯარეების მოზიდვის, ხელახლა გაქირავების, ხელახლა განვითარების ან განახლების შესაბამისი პერიოდები. მიზანშეწონილ ვადას განსაზღვრავს ანალოგიური უძრავი ქონებისთვის დამახასიათებელი საბაზრო ქცევა.

საინვესტიციო ქონების შეთხვევაში, პერიოდული ფულადი ნაკადი ჩვეულებრივ გამოიანგარიშება შემდეგნაირად: ერთობლივ შემოსავალს აკლდება შენობის უქმად მოცდენის ხარჯი, ხარჯები, რომლებიც ამოღებას არ ექვემდებარება, ამოუღებელი საიჯარო დავალიანების ზარალი, იჯარის სტიმულირების, ტექნიკურ-სამეურნეო მომსახურების ხარჯები, შუამავლის ანაზღაურებისა და საკომისიო ხარჯები, და სხვა საოპერაციო და მართვის ხარჯები. შემდეგ ხდება პერიოდული წმინდა ფულადი ნაკადების შემოდინების დისკონტირება, საპროგნოზო პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საბოლოო ღირებულებასთან ერთად.

(ათას ლარში)

26. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოდრობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ მე-3 დონის აქტივებსა და ვალდებულებებში

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის აქტივებსა და ვალდებულებებში საინვესტიციო ქონების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება. ძირითადი საშუალებების – შენობების შეჯერება მოცემულია მე-10 შენიშვნაში:

	2020 წლის 1 იანვარს	მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული მთლიანი შემოსულობა	2020 წლის 31 დეკემბერს
აქტივები			
საინვესტიციო ქონება	2,619	648	3,267
	2,619	648	3,267

	2019 წლის 1 იანვარს	მოგებაში ან ზარალში აღრიცხული მთლიანი ზარალი	2019 წლის 31 დეკემბერს
აქტივები			
საინვესტიციო ქონება	2,583	36	2,619
	2,583	36	2,619

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია რაოდენობრივი ინფორმაცია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების (მდგენელების) შესახებ, რომლებიც გამოიყენება სამართლებრივ ღირებულებათა იერარქიის მე-3 დონის სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება	შეფასების მეთოდები	არასაბაზრო მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)
მიწა და შენობა-ნაგებობები – სათავო ოფისი	50,629	- შემოსავლების კაპიტალიზაციის მეთოდი (დისკონტირებული ფულადი ნაკადები)	- საიჯარო ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება - დატვირთვის მაჩვენებლის 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.00%)-დან 10.00%-მდე
მიწა და შენობა-ნაგებობები	41,358	- საბაზრო მეთოდი	- ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(5.46%)-დან 15.54%-მდე
საინვესტიციო ქონება – კომერციული დანაშნულების შენობა	3,267	- საბაზრო მეთოდი	- ფასის მერყეობა / კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.00%)-დან 10.00%-მდე

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

შეფასების მეთოდები და დაშვებები (გაგრძელება)

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საბალანსო ღირებულება	შეფასების მეთოდები	არასაბაზრო მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)
მიწა და შენობა-ნაგებობები – სათავო ოფისი	43,691	- შემოსავლების კაპიტალიზაციის მეთოდი (დისკონტირებული ფულადი ნაკადები)	- საიჯარო ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება - დატვირთვის მაჩვენებლის 10%-იანი ზრდა/კლება	(11.76%)-დან 9.80%-მდე
მიწა და შენობა-ნაგებობები	21,688	- შემოსავლების კაპიტალიზაციის მეთოდი (დისკონტირებული ფულადი ნაკადები)	- საიჯარო ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება - დატვირთვის მაჩვენებლის 10%-იანი ზრდა/კლება	(12.36%)-დან 11.16%-მდე
მიწა და შენობა-ნაგებობები	17,398	- საბაზრო მეთოდი	- ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.02%)-დან 9.96%-მდე
საინვესტიციო ქონება – კომერციული დანომხულების შენობა	774	- დანახარჯების მეთოდი	- მიწის ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება - ჩანაცვლების ღირებულების 10%-იანი ზრდა/კლება	(3.70%)-დან 3.7%-მდე
საინვესტიციო ქონება – კომერციული დანომხულების შენობა	1,772	- საბაზრო მეთოდი;	- ფასის მერყეობა / კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(10.03%)-დან 10.03%-მდე
საინვესტიციო ქონება – კომერციული დანომხულების შენობა	72	- საბაზრო მეთოდი;	- ფასის მერყეობის კორექტირება: საბაზრო ფასების 10%-იანი ზრდა/კლება	(12.00%)-დან 8.00%-მდე

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

პერიოდის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებებიდან მიღებული შესაბამისი შემოსავალი და ხარჯი ასეთია:

	2020			2019		
	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი საერთო სესხები	-	10,917	10	5,384	7,214	157
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	-	10,827	491	-	13,899	240
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	-	(11,171)	(10)	(5,384)	(10,196)	(387)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი მთლიანი სესხები	-	10,573	491	-	10,917	10
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-	(434)	(10)	-	(71)	(1)
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი წმინდა სესხები	-	10,139	481	-	10,846	9
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზები	-	3,497	10	-	-	-
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	-	647	120	331	857	9
ანაზრები* 1 იანვარს	-	-	-	-	-	80
წლის განმავლობაში მიღებული ანაზრები	1,513	400,446	28,319	24,782	523,333	21,060
წლის განმავლობაში დაფარული ანაზრები	(1,513)	(387,320)	(28,299)	(24,782)	(523,333)	(21,140)
ანაზრები 31 დეკემბერს	-	13,126	20	-	-	-
მიმდინარე ანგარიშები 31 დეკემბერს	285	298,402	3,807	619	32,338	1,434
ანაზრებსა და მიმდინარე ანგარიშებზე საპროცენტო ხარჯი	9	7,155	160	3	1,040	44
სუბორდინირებული ვალის საპროცენტო ხარჯი	-	-	-	-	-	-
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	1	901	5	1	83	8
სხვა საოპერაციო ხარჯები	-	-	-	-	-	1

* ანაზრებში შედის ვადიანი ანაზრები და სადეპოზიტო სერტიფიკატები, ასევე შემნახველი ანგარიშები.

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ სამეურნეო ერთეულებს მიეკუთვნებიან ის ორგანიზაციები, რომლებზეც ჯგუფის აქციონერები გარკვეულ კონტროლს ახორციელებენ და რომლებიც ჯგუფის დაკავშირებულ მხარეებს წარმოადგენენ.

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი შედგებოდა 12 ადამიანისგან (2019 წ.: 10) და მათი ანაზღაურება მოიცავდა შემდეგს:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
ხელფასები, პრემიები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	7,261	8,091
ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება, სულ	<u>7,261</u>	<u>8,091</u>

28. კაპიტალის მართვა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხედველო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მარაგი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხედველო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ჯგუფის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა კაპიტალის ადეკვატურობის რეგულაციის ცვლილება (ბრძანება #100/04), რომლის თანახმადაც მინიმალური კაპიტალის მოთხოვნის კოეფიციენტები შეიცვალა, პილარ I-ის მოდელის და კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკების და კონტრციკლური დადგენილი ბუფერების გათვალისწინების (პილარ I – ბუფერები) გამო.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, პილარ I-ის კაპიტალის მინიმალური მოთხოვნები ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და სრული კაპიტალის კოეფიციენტებთან დაკავშირებით განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ითა და 8.00%-ით, შესაბამისი თანმიმდევრობით. ამასთან, ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა კომბინირებული ბუფერები და დაეკმაყოფილებინა პილარ II-ის მოთხოვნები.

სისტემურობის ბუფერი შემუშავებულია ჩაშენებული წესით და ის მომავალ სამ წელზე გადანაწილდება. რეგულაცია ძალაში შედის 2018 წლის 31 დეკემბრიდან. პირველი წელი განისაზღვრა 0,6%-ით, რომელიც ყოველწლიურად 0,3%-ით გაიზრდება 2021 წლის 31 დეკემბრამდე. შესაბამისად, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სისტემურობის ბუფერი იყო 0.9% და 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 1.2%-ს. კაპიტალის კონსერვაცია და კონტრციკლური ბუფერი 2,50% და 0,00%-ზე დადგინდა, შესაბამისად. პილარ I-ის და კომბინირებულ ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სებ-ის უფლებამოსილებაა.

2020 წლის მარტში კოვიდ-19-ის პანდემიის გამო კომერციული ბანკების სავალდებულო კაპიტალმა დაიწია, რის შედეგადაც გაუქმდა კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერი (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%).

(ათას ლარში)

28. კაპიტალის მართვა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით (გაგრძელება)

2017 წლის 18 დეკემბერს სებ-მა ასევე გამოსცა და დაამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები, პილარ I-ის ბუფერებთან ერთად. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს კაპიტალის შემდეგ ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა), საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის და წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერები.

2020 წლის მარტიდან სებ-ის მიერ შემოღებული ზედამხედველობის განახლებული გეგმა მოიცავდა პილარ-2-ის მოთხოვნებიდან გამონაკლისების ნაწილს: სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3-ით შემცირება განუსაზღვრელი ვადით, ძირითად პირველად კაპიტალსა და პირველად კაპიტალზე დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერისა და წმინდა GRAPE ბუფერის მოთხოვნების ეტაპობრივი დანერგვა, რომელიც 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის იყო დაგეგმილი, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო აქედან გამომდინარე, მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალისთვის, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა პილარ-2-ის 3.91%-იანი ბუფერი (2019 წლის 31 დეკემბრის 6.62%-თან შედარებით). პირველადი და CET 1 კაპიტალისთვის, წმინდა GRAPE და საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერები მთლიანობაში უცვლელად 20% და 15%-ზე შენარჩუნდა (შესაბამისად), ხოლო სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR) 75% და 56%-ზე შესაბამისად.

დაწეული კაპიტალის მოთხოვნების შედეგად, 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის მოთხოვნების მიხედვით, ბანკს ევალებოდა, რომ შეენარჩუნებინა მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 13.11%-ის ოდენობით, ასევე პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 8.17%-ის ოდენობით, და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი – რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 6.42%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება ბანკის მიერ სებ-ის მოთხოვნების მიხედვით მომზადებულ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ინარჩუნებდა კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებს სებ-ის მიერ კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ 2013 წლის 28 ოქტომბერს დამტკიცებული და გამოქვეყნებული დებულების (#100/04 დებულება) შესაბამისად და აკორექტირებდა მას სებ-ის ნებაყოფლობითი მუხლების მიხედვით, რომელიც ძალაში შევიდა 2014 წლის 30 ივნისიდან. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კაპიტალის ადეკვატურობის მთლიანი კოეფიციენტი იყო 13.78%, პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო 9.02%, ხოლო ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 8.82%.

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, სებ-ის ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების თანახმად, შემდეგნაირად გამოითვლება:

	2020	2019
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	196,387	215,359
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	4,565	4,565
პირველადი კაპიტალი	200,952	219,924
მეორადი კაპიტალი	105,950	110,217
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	306,902	330,141
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	2,227,010	1,803,852
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	8.82%	11.94%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	9.02%	12.19%
სულ მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	13.78%	18.30%